

„ALEXANDRU IOAN CUZA” UNIVERSITY OF IASI
FACULTY OF HISTORY
DOCTORAL SCHOOL

**POPULATION MOVEMENTS FROM TRANSYLVANIA TO
MOLDAVIA IN THE SECOND HALF OF THE 18TH CENTURY
AND THE FIRST HALF OF THE 19TH CENTURY:
ROMAN AND NEAMŢ COUNTIES**

-Summary-

Scientific coordinator:

Ph. D. Prof. Laurențiu Rădvan

Doctoral student:

Andrada Râpa (căs. Diaconu)

Iași, 2021

TABLE OF CONTENTS

LIST OF ABBREVIATIONS	3
INTRODUCTION	7
I. Transylvania and Moldavia. Policy framework and local society evolution	20
II. Phases of population movements from Transylvania to Moldavia	44
1. General features	46
2. Reasons	60
3. Legislation	74
4. Migration factors: roads, passes and borders	89
5. Economic concerns	113
III. Transylvanians in the Roman and Neamț counties	42
1. Neamț and Roman counties – evolution and administration	43
2. Statistics	152
3. Transylvanians established in Roman	166
4. Transylvanians established in Neamț	199
5. Fiscal framework	217
6. Life after emigration	239
CONCLUSIONS	255
BIBLIOGRAPHY	257
ANNEXES (I-LXIII)	292

In this study we are going to investigate and present aspects of population movements from Transylvania to Moldavia that occurred between the second half of the 18th century and the first half of the 19th century. Not only that we are going to focus on the enlightenment of all the causes that led to the population movements but also on the settlement details of these people in two of the Moldavian regions: Roman and Neamț.

Apart of all the human groups' movements through the provinces inhabited by Romanians, which we consider it being an internal movement, a second demographic change that happened during the 18th and 19th centuries is represented by the smaller population movements from one Romanian province to another. While all the migrations were considered as being a mass population transition from one territory to another, the population movements were made of small groups of people which - regardless of ethnicity, age, gender or profession - have been determined by several reasons to move and find a new place to live. Among all the reasons we can identify the most common ones which are being represented by the social-economic factors, political ones and the religious nature of people which led to worsening the situation of those that left their own country, but on the same time we may also want to consider the protection policies used by some of the leaders with the purpose of retaining specialists and manpower which have spurred the people movements controlled and for a certain period. This transition which is seen as an inter-Romanian one, where the region of Transylvania provided the most important contingent of immigrants, was generated by different local causes: poverty, tax burden, border military restrictions, religious discrimination, natural disasters, pandemics and wars – along with all the other external unpredictable or uncontrollable factors.

Our research was focused on the human transition from Transylvania to Moldavia, two of the regions that were separated by the Carpathian mountains; the first one being under Austrian administration while the second one being under the domination of the Ottoman Empire. The analysis of all the sources showed us that the documentation of this history chapter belongs to the 18th century when a lot of Romanian and Hungarian people, Saxons and Szecklers migrated to Moldavia. Once they migrated here they gained de „*bejenari*” status and landed up in what we use to call „*slobozii*”, inhabited by „*ungureni*” where most of the people were tax exempted for limited periods.

Speaking about the demographic process that was conducted between the 18th and 19th centuries and the number of Transylvanian people that transited the borders in large numbers which in the end were settled temporary or permanently in Moldavia, represents a particular interest for us because the documentation is being provided by a lot of founts of vital information regarding the foreigners established in the Roman and Neamț counties among other sources of information that are related to some of the topics of this case study. The reconstruction of the demographic phenomenon from Transylvania to Moldavia during the period we have chosen requires the utilisation of some of the largest sources of information that have to be compiled as well with very concise facts.

From the entire historical documentation, which is being kept in National Archives Iași, we consulted 89 files which gave us a large volume of information about: foreign subjects (name, birthplace and occupation), goods exchange (quantity and price), number of foreigners from all these lands, rise of merchants and craftsmen statuses from counties; various correspondence was found as well for example the one between „*Departamentul din Lăuntru*” and the „*Isprăvnicia*” of the Roman and Neamț counties. From all the documentation that was available, the most important information is related to fiscal matters rather than the ones that led the borders crossing.

This case study has included in all the annexes a lot of historical sources where one of the most important categories is represented by either the historical collection of documents or the official censuses that were made by the local authorities to register all the taxpayers or just for the mapping sources.

In general, we can say that historical literature regarding the human movements from Transylvania and Moldavia between the second half of the 18th century and the beginning of the 19th century is fairly extensive, from editing the historical sources to approaching other topics that contributed to having demography as a social science in Romania. We were interested specifically in those contributions that led to: a conceptual research of demography (Vladimir Trebici), a bridge between the theory and its own examples found on the Romanian territory (Ion Ghinoiu), a demographic process approach based on method, analysis and prognosis (Mihai Țarcă).

We have to underline at the same time the contribution of some of our historians that brought up the following: connections between the demographic movements and different events

happened over the years (Ștefan Ștefănescu), the number of Moldavian population that was tripled in the first half of the 19th century which was caused by the reason of living in a better environment plus the fiscal relaxation reason (Ecaterina Negruți), the foreign subject status listed by genealogy (Stela Mărieș and Silviu Văcaru), the rationalization and the enrolment methods of the Moldavian population in the mid-18th century (G. Retegan), in 1808 (Corneliu Istrati), then 1820 and 1825 (Gheorghe Ungureanu).

In the same context we can include some of the research that was made regarding the number, geographical spread and the population density from all the counties between Carpathian mountains and the Siret river (Vasile Băican), the epidemic impact (Gheorghe Brătescu and Ioan Bolovan), the Transylvanian population mobility, of ensemble synchrony and rhythmicity (Vasile Nimigeanu), as well the factors that led directly to the human being movement (Alexandru Ungureanu).

The same interest was shown by the following case studies about: the population statistics of those that have migrated from Transylvania to Moldavia (George Bogdan-Duică, Augustin Bunea, Cristu Negoescu, Virgil Ciobanu, Sabin Manuilă and Liviu Moldovan), social-economic aspects, including Roman and Neamt counties (A. D. Xenopol, Adriana Camariano-Cioran, Ioan Murariu, Nicolae Grigoraș, Dumitru Ciurea and Sergiu Columbeanu), Transylvanians shepherding in Moldavia (Ștefan Meteș, Andrei Veress, Romulus Vuia and Silviu Văcaru), but also some of the approaches from a language perspective regarding different categories of toponyms. (C. Racoviță).

*

Methodologically, this case study was structured in three chapters:

The first part, „Transylvania and Moldavia. Political framework and the evolution of civil society”, where we reviewed the role of the Austrian house and also the role of the Ottoman empire among the European political context, two of the powers engaged in a fight for supremacy in the south – eastern mainland, and after 1734, when Russia showed up as well. For a lot of centuries, the expansionary tendencies of Austria and Ottoman Empire have led to a lot of nations located near the borders being braid without margins. If wars are moving the borders and interrupting the people connections, the peace brings a continuous human being connection. This picture includes two of the Romanian historical regions where the intercultural influence meets the crossing borders between two of the local empires: Transylvania and Moldavia. Each

one's past shows substantial differences in the evolution of the legal system but it is quite obvious that from an ethnicity standpoint, the civil society and the culture remain similar. Starting with the 18th century, those changes have led to a new context where the population transition from a region to another has increased through different ways of colonization and by taking things when passing from its own county, region, and country to a different one. In this context, we have dealt with the political framework and evolution of local society in Transylvania and Moldavia.

In the second chapter, „Phases of Transylvanian movements to Moldavia”, we have been watching a couple of aspects of this process, such as: general and more specific details as well, causes, the legal environment from the two counties, elements of migration- roads, passes and borders or economical pursuits of immigrants. We have been interested in two of the main aspects that led to all the causes, direction and the expansion of this phenomenon that was analyzed: historical context from each of the counties; a context that was customized based on the property distribution, the social-economic structure, the religious issues and the causes between the population movements and the legal framework from each county. Some of the financial measures, social-administrative ones and religion-based factors have determined a higher or a lower number of departures over the mountains.

This process is very similar with an old tradition that has been going on for years and was spread during the age of Theresia's reforms and the Phanariotes settlements. Besides that, we have to keep in mind the general environment of the following: Transylvania was under Austrian administration, Moldavia under the Ottoman system plus some Russian influences as well but in the end both regions remained with a common border and this was one of the main causes for having a continues movement of population.

Therefore, the Transylvanian migration that happened a long time ago has reached the top during the 18th century, growing up again through the middle of the 19th century. The study of this evolution marks all the determining factors that were caused by: natural disaster (earthquakes, flood, drought), economic standpoint (the highest level of fiscality), social (a higher social status than the serf one), political (measures that determined the status quo of the civilians) and confessional (religious prosecution). We must underline the causes because the population exchange between Transylvania and Moldavia had a reverse side as well where numbers of Moldavian people crossed the mountains to Transylvania. The individual foreigners,

families or other groups have been following to live in a better environment going on to the existing towns setting new places to live.

In the age of migration, the connection between the population movements and the legal context of each county was altered by a lot of constraints hence some of the fiscal policy, and social, administrative and religious measures led to increasing or reducing the number of those who crossed the mountains. Once the *Organic Statute* was implemented across the Romanian Principalities, the legal framework was created and this was one of the necessary measures to help out the foreigners („*bejenari*”) to get lands, by releasing what we call „*așezăminte*”. According to the census results and also based on the genealogy findings in Moldavia and Transylvania, the heavy migration between the two counties has determined significant changes in the demographic structure because the number of people with local origins was going down while the number of foreigners that landed over the mountains was going up.

The transition of people between Transylvania and Moldavia happened on an arduous road because the borders were watched with stringency, there were a lot of restrictions set by the customs system, the roads had a terrible condition and last but not least the risk of being mugged (robbed) was high. Another important factor but this time one that brought an increase from a demographic standpoint was the back and forth shepherding („*păstorit pendulatoriu*”) of the Transylvanian seasonal herdsmen in Moldavia where they were called by the people from Moldavia: „*bârsani*”, „*mărgineni*” or „*țuțuieni*”. But some of them had economic benefits as well and this happened due to the large number of merchants that came in Moldavia to find a better place for different trading purposes.

The third chapter, „Transylvanians in the Roman and Neamț counties”, represents all the findings applied under a „case study” in which we tried to analyze the new situation that came alongside the existing local people from Roman – a land that is flanked by two small rivers – and Neamț – as part of one of the highest forms of relief from Moldavia. The main points of interest were: the evolution and administration of the two territories, the current status of those who landed in Roman and Neamț, updates about the local fiscal system and as well the life of the Transylvanians after coming in the two Moldavian regions.

The statistics prove that during the second half of the 18th century and the first half of the next one, most of the strangers that were settled in Moldavia came from several territories that were still under the Austrian domination. For this time period, a lot of population censuses were

made by the Austrian representatives due to all their concerns about people crossing the borders but also due to the Moldavian authorities for accepting people from different regions with the purpose of growing the local population numbers. The statistic data taken from different sources show us once again that Transylvanian migration happened on a positive trend, following an evolutionary path during the entire period chosen by us.

Based on all the information we gathered from different sources, we realized that during the Moldavian Principality history, the two administrative-territorial units Roman and Neamț gained some specific features. For both counties, the first documentary evidence dates back to the end of the 14th century but for the 18th and 19th centuries - when we talk about the number of civilians that came from Transylvania, Roman was the second region while Neamț was the last one from all the Moldavian territories settled between Carpathians and Siret river.

From a demographic standpoint, the numbers give us the possibility to investigate separately the two counties where most of the Transylvanians that landed here have determined a series of significant changes in the reception area. For example, the increased number of inhabitants in all the Roman lands – for the period between the second half of the 18th century and the first half of the 19th century – resulted due to the large number of foreigners that arrived here where the number of Austrian subjects was significant, according to the data recorded in the Catagraphs („*Catagrafi*”). The official documents in which we include the borders evidence as well even if it doesn't cover the full period of this case study, show the constant migration phenomenon to Moldavia. The data interpretation allowed us to outline the different aspects related to the life of immigrants from Roman. Some of the sources such as „*Catagrafia sudiților*” from 1824-1825 revealed the age of the new arrived people, the fashion that was being adopted, professional training or different activities they had at that time and the origins of the foreigners where the percentage of Austrians was 69% out of the total.

Speaking about regional mobility, the fact that some of the people have returned to Roman proves that they didn't find a better place to live and grow. We can count here all the people that came over the mountains to trade supplies from Roman and different cities of Transylvania and here we can name Brasov because it was one of the main interests for traders. This was how the connection between the two counties separated by Carpathians was made.

From the general study of the human migration turns out that people that came over the mountains to Moldavia are farmers, craftsmen, merchants, doctors and intellectuals and they

continued to carry out their activities in the new living place. We have to admit that during the 18th century, for safety purposes, most of the people settled in the Moldavian regions were dealing with farming while the beginning of the 19th century shows that 82% of the people that arrived in Moldavia had new occupations like trading, crafting and other things that led them going on to bigger cities for better living.

Fiscal policy, as one of the state instruments to get income, is exercised through a diversity of taxes and fees. Some of the oldest financial sources were the tithes („*dijmele*”) which were initially considered as a tax in kind for the goods produced by the lands which were replaced later by different fees applied on the products or services such as „*goștină*”, „*deseatină*”, „*oierit*”, „*prisăcărit*”, „*vădrărit*”, „*pogonărit*”, „*fumărit*” and „*văcărit*”. In fact, the most common fee was the tribute called as well „*capitația*”. From a legal standpoint, fiscality represents a taxing system based on a certain legislation built to get income (taxes and fees) from the taxpayers.

The Phanariotes princes from Moldavia and Wallachia used the fiscality for their own financial purpose, their main concerns being the income source and the large number of taxpayers and landowners that were supposed to bring revenue to them as a result of the increased number of taxes and fees. The resolution of the tax burdens depended on paying the debts contracted from loan sharks, the tribute payment and other monetary burdens applied by the Ottoman Empire as well gaining income to ensure the prince’s livelihood in the event of being shafted and this made the fiscal policy the main instrument of the administration program. The tax regime for all the foreign subjects that lived in the lands of Moldavia was a complicated one from both structural and operational standpoints even if the modernism – emphasized by the introduction of the *Organic Statute* – tried to relax it. Proof of this are the individual taxes paid during the period between the second part of the 18th century and the first part of the 19th century, both by the indigenous population and by the newcomers. Although the gents of Moldavia supported the reception of those who came from the territories of the Austrian crown, which was proven in particular by the granting of financial exemptions for a limited period of time, there were also situations in which the newcomers were dissatisfied and complained about this policy, accusing in particular the defective manner of how the grants were collected. Such complaints were made by both Transylvanians established in Roman and Neamt. Although

newcomers and natives had a fruitful collaboration in most of the cases, there were some exceptions as well, most of them regarding the refusal or non-involvement in tax collection.

The Transylvanians chose to head to the two lands primarily due to the fact that the connection road between the place of origin and the receiving space was quite easy to navigate without too many efforts and costs. The land of Neamț, located on the border between the two provinces, was preferred by Transylvanian shepherds who led their herds to the vast pastures over the mountains.

The life of Transylvanians after emigration was under the sign of a permanent search, integration among natives, space transition determined by specific reasons. The dislocation of the Transylvanian demography caused mutations in both the place of origin and receiving space. However, repeated transits between the two provinces ensured once again the maintenance of human connections between Romanians on both sides of the Carpathians.

Therefore, on the basis of the consulted bibliographical material and the information extracted from the national archival fund, we can understand the extent, duration and consequences of the economic and demographic process which was revealed by the goods exchanges on the roads frequented regularly as well the exodus that was caused by social and confessional problems, produced in waves or detours. We have proved that in both administrative -territorial units of Moldavia (Roman and Neamț) the foreigners brought their contribution to the development of the area. The geographical location which was perfect for everyone, the agricultural lands and the positive attitude of the gents have encouraged the settlement of foreigners, at least for a certain period of time, in both of the counties. Those who have remained within the new lands as a mixed family founded with local people, are a proof of the integration of newcomers into the local society.

This research has a general Bibliography with 540 titles and 89 files from the archival fund and 63 annexes made up of maps, graphs and archival sources used to support the text.

We really hope that through this research we have clarified several aspects related to the population movement specific to the Romanian space during the period between the second half of the 18th century and the first part of the next one, emphasising the situation from the two counties we decided to focus, Roman and Neamț.

BIBLIOGRAPHY

I. HISTORICAL SOURCES

A. ARCHIVE COLLECTIONS

ANIași, fond Colecția „Litere Gheorghe Asachi”, dosar T/21.

ANIași, fond Divanul Domnesc, dosar 129/1851; dosar 136/1852.

ANIași, fond Isprăvnicia Neamț, dosar 109/1829; dosar 175/1830; dosar 257/1831; dosar 309/1831; dosar 303/1832; dosar 394/1832; dosar 155/1834; dosar 470/1852; dosar 537/1834; dosar 545/1834; dosar 558/1834; dosar 840/1836; dosar 939/1836.

ANIași, fond Isprăvnicia Roman, dosar 106/1840; dosar 124/1833; dosar 148/1842; dosar 174/1843; dosar 194/1844; dosar 124/1833; dosar 740/1833; dosar 762/1834; dosar 202/1836; dosar 216/1837; dosar 51/1838; dosar 233/1838; dosar 871/1840; dosar 195/1844; dosar 207/1845; dosar 212/1845; dosar 218/1845; dosar 241/1846; dosar 262/1847; dosar 294/1848; dosar 331/1849.

ANIași, fond Miliția Pământească, dosar 25/1846; dosar 59/1845; dosar 111/1843; dosar 25/1846; dosar 34/1845; dosar 35/1846; dosar 37/1846; dosar 42/1846; dosar 44/1846; dosar 59/1845.

ANIași, fond Ministerul de Interne, dosar 1323/1841; dosar 1816/1842; dosar 1825/1842; dosar 1921/1842; dosar 2180/1842; dosar 2187/1842; dosar 3610/1843; dosar 4363/1843; dosar 11062/1847; dosar 13811/1848; dosar 15433/1849; dosar 15902/1849; dosar 16227/1849; dosar 16418/1849; dosar 17116/1849; dosar 15902/1849; dosar 28249/1853;

ANIași, fond Secretariatul de Stat al Moldovei, dosar 67/1832;

ANIași, fond Visteria Moldovei, dosar 2/1824;

ANIași, fond Visteria Moldovei, dosar 121/1830; dosar 108/1832; dosar 303/1832; dosar 340/1832; dosar 478/1832; dosar 510/1832; dosar 30/1839; dosar 32/1840; dosar 1323/1841; dosar 1816/1842; dosar 1819/1842; dosar 1825/1842; dosar 1921/1842; dosar 2178/1842; dosar 2180/1842; dosar 3610/1843; dosar 4363/1843; dosar 4/1845; dosar 47/1846; dosar 15/1848; dosar 11/1849; dosar 321/1851; dosar 426/1851; dosar 142/1852; dosar 85/1856.

B. PUBLISHED DOCUMENTS

- Actele judiciare din Țara Românească 1775-1781* (ed. Ghorghe Cronț, Alexandru Constantinescu, Anicuța Popescu), București, Editura Academiei, 1973.
- Catalogul documentelor moldovenești din Arhiva Istorică Centrală a Statului, vol. V, 1701-1720* (ediție îngrijită de Veronica Vasilescu, Doina Duca-Tincuțescu), București, 1974.
- Catalogul documentelor turcești, I-II* (întocmit de Mihai Guboglu), București, DGAS, 1960-1965.
- Condica lui Mavrocordat, vol. I-III* (ed. Corneliu Istrati), Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2008.
- Condica Visteriei Moldovei din anul 1803* (ed. Corneliu Istrati) Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2010.
- Cronica Ghiculeștilor. Istoria Moldovei între anii 1695-1754* (ed. Nestor Camariano și Ariadna Camariano-Cioran), București, Editura Academiei, 1965.
- Documente privitoare la istoria economică a României. Orașe și târguri 1776-1861, seria A, vol. II: Moldova* (ed. Gh. Ungureanu, Gh. Dăscălescu, M. Gheorghiu, Gh. Robu), București, Editura Arhivelor Statului, 1960.
- Moldova în epoca feudalismului, vol. VII, Recensămintele populației Moldovei din anii 1772-1773 și 1774*. Partea 1, ediție îngrijită de Dimitriev Pavel și Pavel Sovetov, Chișinău, Editura Știința, 1975; vol. VIII, *Documente moldovenești din secolul al XVIII-lea (1711-1750). Cărți domnești și zapise*; vol. IX, *Documente privitoare la istoria Țării Moldovei în secolul al XVIII-lea (1751-1754). Cărți domnești și zapise*, ediție îngrijită de Larisa Svetlicinai, Chișinău, Editura Civitas, 2004.
- Österreichische Staatsverträge. Fürstentums Siebenbürgen (1526-1690)*. Bearbeitet Roderich Gooss, Wien, 1911.
- Recensământul din 1850, 1857. Transilvania* (ediții îngrijite de Traian Rotariu), București, 1996–1999.
- Regulamentele Organice ale Valahiei și Moldovei. I: Textele puse în aplicare de la 1 iulie 1832 în Valahia și de la 1 ianuarie 1832 în Moldova* (ed. Paul Negulescu și George Alexianu), București, 1944.
- Regulamentul Organic al Moldovei* (ed. Dumitru Vitcu, Gabriel Bădărău, Corneliu Istrati), Iași, Editura Junimea, 2005.

- Sămile Vistieriei Țării Moldovei*, vol. I (1763-1784), vol. II (1786-1798), vol. III (1805-1826) (ediții îngrijite de Ioan Caproșu), Iași, Editura Casa Editorială Demiurg, 2010-2011.
- Donat, Ion; Papacostea, Șerban, *Ținuturile dintre Carpați și Siret într-o descriere austriacă de la sfârșitul secolului al XVIII-lea*, Brăila, Muzeul Brăilei „Carol I” – Editura Istros, 2005.
- Feneșan, Costin, *Izvoare de demografie istorică*, vol. I, *Transilvania. Secolul al XVIII-lea*, București, DGAS, 1986.
- Furnică, Dumitru, *Din trecutul românesc al Brașovului. Documente comerciale 1741-1860*, București, 1937.
- Idem, *Documente privitoare la comerțul românesc (1473-1868)*, București, 1931.
- Ghibănescu, Gheorghe, *Catastihul Vămilei Moldovei (1765)*, în „Ioan Neculce”, an I, fasc. 2, 1922, p. 193-239.
- Idem, *Sama visteriei Moldovei din 1763 (iunie-decembrie)*, în „Ioan Neculce”, fasc. 5, 1925, p. 70-121.
- Idem, *Sămile visteriei Moldovei pe 1764*, seria a II-a, în „Ioan Neculce”, fasc. 9, 1931-1933, p. 41-62.
- Iorga, Nicolae, *Studii și documente privitoare la istoria românilor*, I-II, București, 1901-1903.
- Idem, *Acte românești din Ardeal privitoare în cea mai mare parte la legăturile secuilor cu Moldova*, București, 1916.
- Idem, *Documente românești din arhivele Bistriței (scrisori domnești și scrisori private)*, I, București, 1899.
- Mihordea, Vasile; Constantinescu, Ioana; Istrati, Corneliu, *Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea*, vol. II: *Moldova*, București, Editura Academiei, 1966.
- NARRATIVE SOURCES
- Călători străini despre Țările Române*, vol. I-X, ediții îngrijite de Maria Holban, Maria M. Alexandrescu-Dresca Bulgaru, Paul Cernovodeanu, București, Editura Științifică, 1968-2001.
- Bezviconi, Gheorghe, *Călători ruși în Moldova și Muntenia*, București, 1947.
- Grancea, Mihaela, *Călători străini prin Principatele Dunărene, Transilvania și Banat (1689-1789). Identitate și alteritate*, Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga”, 2002.
- Panaitescu, Petre P., *Călători poloni în țările române*, București, Cultura Națională, 1930.
- Pascu, George, *Călători străini în Moldova și Muntenia în secolul XVIII: Carra, Bauer și Struve*, Iași, 1940.

Vărzaru, Simona, *Prin Țările Române: călători străini în secolul al XIX-lea*, București, Editura Sport-Turism, 1984.

- POPULATION CENSUSES

Catagrafia fiscală a Moldovei din anul 1831 (ed. Corneliu Istrati), Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2009.

Catagrafia fiscală a Moldovei din anul 1820 (ed. Corneliu Istrati), Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011.

Catagrafiile Vistieriei Moldovei (1820-1845), vol. I: *Ținutul Romanului*, partea 1 (1820), partea 2 (1832), partea 2: *Supliment-Târgul Romanului (1831)* (ed. Lucian-Valeriu Lefter, Silviu Văcaru, Mircea Ciubotaru), Iași, Editura Casa Editorială Demiurg Plus, 2013.

Tomescu, Constantin, N., *Catagrafia Basarabiei din 1817*, partea a II-a: *Catagrafia numerică din Moldova, Valahia și Basarabia din 1810*, Chișinău, 1927.

II. Special sources

Alinescu, Cecilia; Pașa, Natalia, *Vechile drumuri moldovenești*, în „Anuarul Seminarului Geografic”, 1914-1915, p. 3-43.

Andea, Avram, *Habitat și populație în Transilvania secolului al XVIII-lea*, în *Civilizație medievală și modernă românească. Studii istorice*, ediție îngrijită de Nicolae Edroiu, Aurel Răduțiu, Pompiliu Teodor, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1985, p. 132-140.

Idem; Andea, Susana, *Despre acordarea statutului de indigen în Transilvania princiară (sec. XVI-XVII)*, în *Studia varia in honorem professoris Ștefan Ștefănescu octogenarii* (ed. Cristian Luca, Ionel Căndea), București, Editura Academiei, 2009, p. 489-502.

Idem; Răduțiu, Aurel; Edroiu, Nicolae, *Transilvania sub stăpânire habsburgică*, în *Istoria României. Transilvania*, Cluj-Napoca, Editura „George Barițiu”, 1997, p. 647-744.

Andronic, Alexandru, *Orașe moldovenești în secolul al XIV-lea în lumina celor mai vechi izvoare rusești*, în „Romanoslavica”, București, 1965, p. 203-218.

Aurelianu, P. S., *Schițe asupra stării economice a României în secolul al XVIII-lea*, în *AARMSI*, seria I, III, 1881, p. 73-176.

Ballagi, Aladár, *Ungurii în Moldova*, în „Buletin. Societatea Geografică Română”, 1888, p. 80-90.

- Balog, Iosif Marian, *Aspecte ale relației centru-periferie în modernizarea economică a Transilvaniei la mijlocul secolului al XIX-lea (1850-1867)*, în *Centru și periferie* (coord. Corneliu Gaiu și Horațiu Bodale), Cluj-Napoca, Editura Accent, 2004, p. 212-224.
- Idem, *Înalta birocrație austriacă din Transilvania și rolul ei modernizator la mijlocul veacului al XIX-lea*, în *AIIC*, XLVII, 2008, p. 95–105.
- Idem, *Politica fiscală a Vienei în Transilvania la mijlocul secolului al XIX-lea: între centralism birocratic și modernizare regională*, în *Opțiuni politice la popoarele central-est europene în secolul al XIX-lea. Studii* (coord. Teodor Pavel), Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2006, p. 212-240.
- Idem; Mádly, Loránd, *Eforturile de modernizare economică și redresare financiară a Imperiului Austriac în anii 1853-1854: împrumutul intern pe bază de sub-scriptiuni publice din 1854 și rolul Transilvaniei*, în *Studia-Cluj*, nr. 1-2, 2003, p. 107-120.
- Barițiu, G., *Naturalizația în Țara Românească și Moldova*, în „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, Brașov, nr. 30, 1840, p. 233-237.
- Idem, *Colonizație*, în „Gazeta de Transilvania”, Brașov, nr. 7-8, 1845, p. 25-26; 29-30.
- Idem, *Date statistice depre comerțul Transilvaniei cu România*, în „Transilvania”, Brașov, III, 1873, p. 33-34.
- Basarab, Mircea; Bel, Valer; Bizau, Ioan; Leb, Ioan Vasile, *Toleranță și conviețuire în Transilvania secolelor XVII-XIX*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2001.
- Báthory, Ludovic; Csucsuj, István, *Recatolicizarea Transilvaniei în secolul al XVIII-lea*, în *Națiune și europenitate. Studii istorice. In honorem magistri Camilli Mureșanu* (ed. Nicolae Edroiu, Susana Andea și Șerban Turcuș), București, Editura Academiei, 2007, p. 122-154.
- Băcilă, Ioan C., *Hotarul de Apus al Moldovei*, în „Buletinul Societății Regale Române de Geografie”, București, XLI, 1923, p. 40-65.
- Băican, Vasile, *Documente cartografice din secolul al XVIII-lea asupra Moldovei*, în *AȘU-Iași*, secțiunea II, Geografie, tom XVII, 1971, p. 97-107.
- Idem, *Populația din Vestul Moldovei între anii 1788-1790*, în *AȘU-Iași*, Geologie-Geografie, seria II, XXX, 1984, p. 86-94.
- Idem, *Așezările omenești din partea de Vest a Moldovei în perioada anilor 1773-1790 (Human settlement in Western Moldavia between 1773-1790)*, în *Lucrările seminarului geografic „Dimitrie Cantemir”*, Iași, nr. 11-12, 1991-1992, p. 199-209.

- Idem, *Așezările omenеști din Moldova reprezentată pe „Harta Rusă” din 1828-1829*, în *Lucrările seminarului geografic „Dimitrie Cantemir”*, Iași, nr. 13-14, 1993-1994, p. 161-170.
- Bărbat, Al., *Dezvoltarea și decăderea ultimei grupări de negustori de intermediere ai Brașovului secolului al XIX-lea*, în *Studii*, 16, 1963, nr. 4, 921-942.
- Bărbăntan, Gheorghe, *Unele aspecte privind relațiile comerciale româno-austro-ungare în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea*, în *AIIC*, XLIX, 2010, p. 299-308.
- Berza, Mihai, *Haraciul Moldovei și Țării Românești în secolele XV-XIX*, în *SMIM*, II, 1975, p. 7-48.
- Bichigean, Vasile, *Statutul grăniceresc*, în *AS*, nr. 9, 1829, p. 104-121.
- Idem, *Un capitol din lupta românilor someșeni cu sașii din Bistrița*, în *AS*, nr. 6, 1929, p. 31-57.
- Boca, Pompei, *Populația județului Bistrița-Năsăud între anii 1720-1870*, în *File de istorie*, IV, 1976, p. 295-312.
- Boicu, Leonid, *Despre structura orașului moldovenesc la mijlocul secolului al XIX-lea*, în *Studii*, 16, 1963, nr. 2, p. 281-306.
- Idem, *Căile de comunicație terestre în Moldova între 1834-1848*, în *AIIAI*, IV, 1967, p. 81-116 (I); *Ibidem*, în *AIIAI*, V, 1968, p. 121-144 (II).
- Idem, *A doua jumătate a secolului al XVIII-lea – început al epocii moderne în istoria României*, în *AIIAI*, IX, 1972, p. 431-444.
- Idem, *A doua jumătate a secolului al XVIII-lea – început al epocii moderne în istoria României*, în *AIIAI*, IX, 1972, p. 431-444.
- Bolovan, Ioan, *Emigration dans la population transylvaine dans la seconde moitié du XIXe siècle et au début de XXe siècle*, în „*Transylvanian Review*”, Cluj-Napoca, VIII, 1999, nr. 3, p. 140-160.
- Idem, *Aspecte privind impactul demografic și mental al epidemiilor în spațiul ardelean în secolul al XIX-lea*, în *Națiune și europenitate. Studii istorice. In honorem Magistri Camili Mureșan*, volum îngrijit de Nicolae Edroiu, Susana Andea, Șerban Turcuș, București, Editura Academiei Române, 2007, p. 228-241.
- Idem, *Politică și demografie în Transilvania în mișcarea de emancipare națională a românilor din Transilvania în epoca modernă*, în *Călător prin istorie: omagiu profesorului Liviu Maior la împlinirea vârstei de 70 de ani* (ed. Ioan Aurel Pop, Ovidiu Pecican, Ovidiu Ghița, Ioan

- Bolovan), Cluj-Napoca, Editura Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, 2010, p. 375-392.
- Idem; Bolovan, Sorina, *Granița militară austriacă și românii din Transilvania în sec. XVIII-XIX (Studiu de caz: zona Năsăud)*, în *Pe urmele trecutului. Profesorului Edroiu Nicolae la 70 ani* (ed. Susana Andea, Ion Aurel Pop, Stelian Mândruț), Cluj-Napoca, Editura Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, 2009, p. 437-446.
- Idem; Pădurean, Corneliu, *Populație și societate. Studii de demografie istorică a Transilvaniei (secolele XVIII-XX)*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2003.
- Bolovan, Sorina Paula; Bolovan, Ioan; Pădurean, Corneliu, *Transilvania în secolele XIX-XX. Studii de demografie istorică*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2005.
- Botezan, Liviu, *Slujba iobăgească din Transilvania în perioada 1785-1820*, în *ActaMN*, X, 1973, p. 270-285.
- Brătescu, Gheorghe, *Epidemiile și consecințele lor demografice*, în *Studii*, 37, 1984, nr. 5, 430-438.
- Brie, Mircea, *Preocupări de demografie istorică în istoriografia românească*, în *Istorie, etnologie, artă: studii în onoarea lui Ioan Godea*, Aurel Chiriac (ed.), Bardu Ștefănescu (ed.), Oradea, Editura Muzeului Țării Crișurilor, 2009, p. 143-152.
- Bulat, T. G., *Starea țăranimii moldovene supt ocupația rusească (1808)*, în „Arhivele Basarabiei”, Chișinău, an I, nr. 4, 1929, p. 24-38.
- Bunea, Augustin, *Statistica românilor din Transilvania în anul 1750*, în „Transilvania”, Sibiu, XXX, 1901, nr. 9, p. 237-244.
- Bureacă, Ion, *Aspecte ale bejeniei în veacul al XVIII-lea din județul Bistrița-Năsăud*, în *File de istorie*, I, 1971, p. 149-167.
- Idem, *Contribuții privind unele aspecte ale bejeniei locuitorilor de pe Valea Bîrgăului pe versantul estic al Carpaților în veacurile XVII-XVIII*, în *File de istorie*, II, 1972, p. 129-143.
- Busoiceanu, Andrei, *Fluctuațiile climatice și evoluția demografică*, în *Studii*, 37, 1984, nr. 5, 468-469.
- Butnariu, Iulia, *Aspecte din viața comunității evreiești din Roman*, în *Carpica*, XXVIII, 1999, p. 211-218.
- Calmuschi, Constantin, *Principalele dări ale Moldovei și Munteniei în secolul XVIII*, Vaslui, 1891.

- Camariano-Cioran, Ariadna, *Măsuri fiscale și administraive în Moldova (1753-1754)*, în *SMIM*, V, 1962, p. 505-528.
- Căzan, Ileana, *Demografie și urbanism în orașul românesc la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul celui de al XIX-lea. Mărturii ale călătorilor străini*, în *Populația României. Trecut, prezent, viitor* (ed. Traian Rotariu, Sorina Paula Bolovan, Ioan Bolovan), Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2006, p. 99-112.
- Cereș, Irina, *Rolul negustorilor alogeni în procesul de constituire a burgheziei comerciale din principatul Moldova (sfârșitul sec. al XVIII-lea – începutul sec. al XIX-lea)*, în „*Studia Universitatis Moldaviae*”, nr. 4 (84), 2015, p. 73-79.
- Cernovodeanu, Paul, *Comerțul Țărilor române în secolul al XVII-lea*, în *Studii*, 33, 1980, nr. 6, p. 1071-1098.
- Idem, *Importanța istoriei mediului înconjurător pentru demografia istorică*, în *Studii*, 37, 1984, nr. 5, 422-429.
- Chelcu, Marius, *Drumuri și orașe în Moldova secolelor XVI-XVIII. Câteva observații*, în *Civilizația urbană din spațiul românesc în secolele XVI-XVIII. Studii și documente* (ed. Laurențiu Rădvan), Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2006, p. 145-170.
- Ciachir, Nicolae, *The Andrianople treaty (1829) and its European Implication*, în *RESEE*, XVII, 1979, nr. 4, p. 695-713.
- Ciobanu, Tudor, *Considerațiuni asupra căsătoriilor mixte în spațiul carpato-nistrean la începutul secolului XIX*, în *Confesiune și căsătorie în spațiul românesc sec. XVII-XIX* (Ioan Bolovan Corneliu Păduraru), Arad, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, 2006, p. 29-38.
- Ciobanu, Vasile, *Statistica românilor ardeleni din anii 1760-1762*, în *AIIC*, III, 1924-1925, p. 616-700.
- Idem, *Istoriografia cu privire la germanii din Vechiul regat în secolul al XIX-lea*, în *Minoritățile etnice în România în secolul al XIX-lea* (coord. Venera Achim și Viorel Achim), București, Editura Academiei, 2010, p. 13-26.
- Cioroiu, Ioan, *The Foreign Subjects from the Romanian Extracarpthic Provinces in the 19th Century- with a special regard on Moldavia*, în *AȘU-Iași, Geologie-Geografie, seria II, LV*, 2009, p. 211-219.
- Ciubotaru, Ion H., *Catolicii din Moldova*, Iași, Editura „Presa Bună”, 2005.
- Ciubotaru, Iuliu, C., *Așezăminte agrare moldovenești, (1766-1832)*, în *AIIAI*, V, 1968, p. 87-120.

- Ciurea, D., *Orașele și târgurile din Moldova în cadrul perioadei de descompunere a feudalismului*, în *SCȘ-Istorie*, VII, fasc. 1, Iași, 1956, p. 97-105.
- Idem, *Noi date pentru istoricul orașelor din Moldova*, în *SCȘ-Istorie*, VIII, fasc. 1, Iași, 1957, p. 223-226.
- Idem, *Relațiile Moldovei cu puterile europene între anii 1834-1849*, în *AIIAI*, VI, 1969, p. 177-184.
- Idem, *Noi considerații privind orașele și târgurile din Moldova în secolele XIV-XIX*, în *AIIAI*, VII, 1970, p. 21-58.
- Idem, *Moldova în anii 1821-1822*, în *AIIAI*, IX, 1972, p. 255-259.
- Idem, *Evoluția așezărilor și a populației rurale din Moldova în secolele XVII-XVIII*, în *AIIAI*, XIV, 1977 p. 123-155.
- Idem, *Aspecte din situația socială a Moldovei în secolele XVII-XVIII*, în *AIIC*, XXIV, 1987, p. 141-156.
- Colescu, Leonida, *Sistemul de impozite în România, în epoca Fanarioșilor*, în „Economia națională. Revistă economică, statistică și financiară”, an XXII, nr. 7, 10, 11, 12, 1898, p. 369-386, 561-573, p. 890-902, 960-971.
- Columbeanu, Sergiu, *Economia domeniului feudal din Moldova și Țara Românească la începutul secolului al XIX-lea (1800-1830)*, în *Studii*, 18, 1965, nr. 2, p. 323-351.
- Conea, Ion, „*Tota Transilvania ad nos venit*”, în „Geopolitica și geoistoria”, București, nr. 1, 1942, p. 11-35.
- Idem, *Carpații, hotar natural?* în „Geopolitica și geoistoria”, București, nr. 1, 1942, p. 62-68.
- Constantin, Sassu, *Țările române spre sfârșitul veacului al XVIII-lea - Câteva observațiuni în cadrul problemelor puse în 1774 de mărturiile generalului Barco, unul dintre autorii răpirii Bucovinei*, în *RevArh*, nr. 1, V, 1942-1943, p. 303-351.
- Constantinescu, Ioana, *Aspecte ale destrămării feudalismului în Țara Românească și Moldova la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea. „Oamenii de scuteală”*, în *SMIM*, IX, 1978, p. 9- 42.
- Corivan, Nicolae, *Formele de aservire a țărănimii moldovene în sec. al XVII-lea și începutul sec. al XVIII-lea*, în *SCȘ-Istorie*, VII, fasc. 1, 1956, p. 75-95.
- Idem, *Contribuții la obligațiile țăranilor din Moldova în prima jumătate a secolului al XVIII-lea*, în *SCȘ-Istorie*, VIII, fasc. 1, 1957, p. 63-86.

- Idem, *Organizarea financiară a Moldovei de la 1832 la 1849*, în *AIIAI*, XXIV, 1987, p. 137-188.
- Idem; Grămadă, Ilie, *Despre gospodăria feudală din Moldova în prima jumătate a secolului al XVIII-lea*, în *SMIM*, V, 1962, p. 257-280.
- Cosma, Ela, *Consulatele, agențiile consulare și stărostiile Austriei din principatul Moldovei (1846-1850)*, în *AIIC*, XLVI, 2007, p. 119-158.
- Eadem; Simion Valer, *Evoluția demografică a districtului năsăudean pe parcursul graniței militare (1764-1851)*, în *AS*, seria a III-a, nr. 8, 2009, p. 69-78.
- Crișan, Eva, *Prima „Taxa pharmaceutica (listă de prețuri farmaceutice) din Transilvania*, în *ActaMN*, X, 1973, p. 255-269.
- Csetri, Alexandru; Imreh, Ștefan, *Stratificarea socială a populației din Transilvania la sfârșitul orânduirii feudale (1767-1821)*, în *Populație și societate. Studii de demografie istorică*, vol. I, Ștefan Pascu, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1972, p. 139-238.
- Demény, A. Lidia, *Regimul tricesimelor și punctele vamale din Transilvania în perioada principatului autonom*, în *SMIM*, VII, 1974, p. 207-221.
- Dinculescu, N. Gh., *Contribuțiuni la mișcările de populație*, în „Anuarul Seminarului Geografic”, 1914-1915, p. 44-82.
- Doboș, Dănuț, *Parohia Romano-Catolică din Hălăucești*, în *Hălăucești: sat de veche tradiție cultural-religioasă* (coor. Dănuț Doboș), Iași, Editura Sapiientia, 2004, p. 123-171.
- Dobrincu, Dorin, *Vămile și ocele în Moldova epocii fanariote. Aspecte fiscale*, în *CI*, XXI-XXIII (2002-2004), 2007, p. 199-206.
- Docan, N., *Explorațiuni austriece pe Dunăre la sfârșitul veacului al XVIII-lea*, în *AARMSI*, seria II, XXXVI, nr. 2, 1914, p. 541-709.
- Donat, Ion, *Păstoritul românesc și problemele sale*, în *Studii*, 19, 1966, nr. 2, p. 281-306.
- Duică, George-Bogdan, *Statistica românilor din Transilvania în 1733*, în *CL*, nr. 12, an. XXX, vol. II, 1896, p. 626-642.
- Duzinchevici, Gh., *Răscoalele din Moldova în anul 1831 împotriva Regulamentului Organic*, în *RevArh*, nr. 1, V, 1942-1943, p. 352-366.
- Edroiu, N.; Negruți-Munteanu, Ecaterina, *Circulația umană în spațiul românesc*, în *Istoria românilor. VI: Românii între Europa clasică și Europa luminilor (1711-1821)* (coord. Paul Cernovodeanu, Nicolae Edroiu), București, Editura Enciclopedică, 2002, p. 102-107.

- E.B.M., *Spicuiuri din trecutul sbuciumat al unui sat năsăudean: Maieru*, în „Plaiuri Năsăudene”, nr. 31-33, 1945, p. 3 și 5.
- Egyed, A., *Problema emigrării țărănimii din Transilvania la începutul secolului al XX-lea*, în *ActaMN*, VII, 1970, p. 365-378.
- Emandi, Emil Ioan, *Considerații geografice privind dimanica așezărilor dispărute din nordul Moldovei în Evul Mediu (secolele XIV-XVIII)*, în *Hierasus*, 1978, p. 265-288.
- Idem, *Contribuții de geografie istorică la cunoașterea fenomenului demografic din nord-vestul Moldovei la sfârșitul secolului al XIX-lea*, în *Anuar Suceava*, X, 1983, p. 471-530.
- Idem; Șerban, Constantin, *Date noi și sublinieri privind habitatul din nord-vestul Moldovei la sfârșitul secolului al XVIII-lea*, în *Hierasus*, V, 1983, p. 163-197.
- Filitti, I. C., *Despre abuzul consulilor în perioada regulamentară*, în „Viața Românească”, Iași, nr. 6, 1910, p. 339-352.
- Galan, Mihail, *Ocupația rusească în Moldova din anii 1828-1834*, în „Cercetări istorice. Revistă de istorie românească”, Iași, an X-XII (1934-1936), nr. 1, Iași, 1936, p. 196-221.
- Idem, *Ocupația rusească în Moldova din anii 1828-1834 (urmare)*, în „Cercetări istorice. Revistă de istorie românească”, Iași, an X-XII (1934-1936), nr. 2, Iași, 1936, p. 98-144.
- Giurgiu, Natalia, *Populația Transilvaniei la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea*, în *Populația și societate. Studii de demografie istorică*, vol. I, (ed. Ștefan Pascu), Cluj-Napoca, Editura Dacia, p. 97-114.
- Eadem, *Trei conscripții din secolul al XVIII-lea privind populația românească din Transilvania*, în *Studia-Cluj*, fasc. 1, 1966, p. 55-66.
- Göllner, Carol, *Relațiile economice dintre Transilvania și vechea Românie în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, în *Unitate și continuitate în istoria poporului român* (coord. D. Berciu), București, Editura Academiei, 1968, p. 255-264.
- Golopenția, Anton, *A fost Transilvania în veacul al XVIII-lea ținta sau punctul de plecare de migrații românești?*, în „Geopolitica și Geoistoria”, I, 1941, p. 90-97.
- Gonța, Alexandru I., *Mărfuri și negustori moldoveni în Transilvania în secolele XIV-XV*, în *AIIAI*, XIX, 1982, p. 525-529.
- Grigoraș, Nicolae, *Dregătorii târgurilor moldovenești și atribuțiunile lor până la Regulamentul Organic*, Iași, 1942.
- Idem, *Orașele Moldovei și populațiile străine*, în „Cetatea Moldovei”, Iași, nr. 4, 1942, p. 65-78.

- Idem, *Despre orașul moldovenesc în epoca de formare a statului feudal*, în *SCȘ- Istorie*, an XI, fasc. 1, Iași, 1960, p. 83-95.
- Idem, *Obligațiile în muncă față de stat și turci ale populației din Moldova (secolele XIV-XVIII)*, în *Studii*, 18, 1965, nr. 4, p. 895-912.
- Idem, *Unele aspecte privind breslele din orașele moldovenești în secolele XVI-XVIII*, în *Studii*, 22, 1969, nr. 6, p. 1103-1126.
- Idem, *Proprietatea financiară și imobiliară a meșterilor, negustorilor, boierilor și mănăș-tirilor din orașele moldovenești. Regimul și rolul ei (sec. XV-XVIII)*, în *AIIAI*, VII, 1970, p. 83-106.
- Idem, *Imunitățile și privilegiile fiscale în Moldova (de la întemeierea statului și până la mijlocul secolului al XVIII-lea)*, în *Studii*, 27, 1974, nr. 1, p. 55-77.
- Idem, *Dărilor în Moldova de la întemeierea statului până la 1741*, în *CI*, XII-XIII, 1981-1982, p. 317-343 (II); *Ibidem*, în *CI*, XIV-XV, 1983-1984, p. 153-171 (III).
- Idem, *Administrația în epoca medievală*, în *Istoria orașului Roman (1392-1992)* (coord. gen. Vasile Ursachi, coord. Gheorghe David, Constantin Botez), Bacău, 1992, p. 71-89.
- Gyémánt, Ladislau, *Evoluția situației demografice a Transilvaniei în sec. XVIII*, în „Crisia”, Oradea, XX, 1990, 175-194.
- Idem, *Confesiune și renaștere națională. Cazul românilor din Transilvania în secolele XVIII-XIX*, în *Istoria ca lectură a lumii*, Gabriel Bădărău, Leonid Boicu, Lucian Năstasă, Iași, Editura Fundația Academică A. D. Xenopol, 1994, p. 379-385.
- Idem, *Evoluția demografică a Transilvaniei între anii 1690-1847*, în *Populația României. Trecut, prezent, viitor* (ed. Traian Rotariu, Sorina Paula Bolovan, Ioan Bolovan), Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2006, p. 37- 59.
- Ifrim, Maricica, *Rolul agriculturii în economia rurală moldovenească secolele XV-XVII*, în *Al XIII-lea simpozion național de istorie și retrologie agrară a României*, Constanța, 1994, p. 56-57.
- Ionescu, Adrian-Silvan, *Portul ca element de desemnare a apartenenței sociale și etnice în Tările Române (sec. XVIII-XIX)*, în *Populația României. Trecut, prezent, viitor* (ed. Traian Rotariu, Sorina Paula Bolovan, Ioan Bolovan), Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2006, p. 126-153.

- Ionescu, Cornelia M., *Ungurenii de la Vaideeni-Vâlcea*, în „Sociologie românească”, an II, nr. 11-12, 1937, p. 555-559.
- Iorga, Nicolae, *Plângerea lui Sandu Sturdza Vodă împotriva sudiților străini în Moldova*, în *AARMSI*, seria II, XXV, 1912, p. 1-11.
- Idem, *România cum era până la 1918*, vol II: *Moldova și Dobrogea*, București, Editura Minerva, 1972.
- Iscru, G. D., *Un dregător mai puțin cunoscut: Ispravnicul de „ungureni” în Țara Românească*, în *RevArh*, nr. 1, 1968, p. 35-52.
- Idem, *Statistici administrative și fiscale privind populația Moldovei între anii 1808 și 1812*, în *AIIAI*, XXIV, 1987, p. 375-390.
- Idem; Papuc, Gabriela, *Considerații privind forma de proprietate funciară în perioada de trecere de la feudalism la capitalism în Țara Românească și Moldova (1746-1864)*, în *Studii*, 31, 1978, nr. 3, p. 417-432.
- Istrati, Corneliu, *Condica Visteriei Moldovei din anul 1816*, în *AIIAI*, VII, 1970, p. 21-58.
- Idem, *Condica Visteriei Moldovei din anul 1816*, în *AIIAI*, XVI, *Supliment*, 1979.
- Idem, *Statistici administrative și fiscale privind populația Moldovei între anii 1808 și 1812*, în *AIIAI*, XXIV, 1987, p. 375-390.
- Ivănescu, Dumitru, *Evreii din orașele și târgurile Moldovei în prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în *Minoritățile etnice în România în secolul al XIX-lea* (coord. Venera Achim și Viorel Achim), București, Editura Academiei, 2010, p. 41-54.
- Însămnarea zastavelor*, în „Buletin. Foae oficială”, Iași, nr. 22, 1840, p. 87.
- Înștiințări din lăuntru Departmentul Pricinilor Streine*, în „Albina românească”, Iași, nr. 58, 1830, p. 246-248.
- Kara, I., *Din istoria comerțului moldovenesc între anii 1829 și 1831. O corespondență comercială inedită*, în *AIIAI*, IX, 1972, p. 475-494.
- Kiss, Lidia, *Câteva date despre legăturile economice ale Rusiei cu Moldova la începutul sec. XIX*, în *Studia-Cluj*, fasc. 1, 1963, p. 43-47.
- Kotenko, I. A.; Mohan, N. A.; Sovetov, P. V., *Tendența de creștere a populației din Moldova în epoca feudală*, în „Probleme de Istorie”, an III, 1957, p. 107-123.
- Lazăr, Mihai, *Călătorii străini despre creșterea animalelor în Moldova în secolele XVI-XVIII*, în *Hierasus*, I, 1978, p. 361-372.

- Idem, *Goștina de oi în Moldova în secolele XV-XVIII*, în *Anuar Suceava*, 1981, p. 243-256.
- Idem, *Goștina (desetina) de porci în Moldova în secolele XV-XVIII*, în *Anuar Suceava*, X, 1983, p. 455-470.
- Idem, *Două obligații fiscale din Moldova medievală*, în *Hierasus*, Botoșani, 1989, p. 371-379.
- Idem, *Obligații fiscale privitoare la creșterea vitelor în Moldova medievală (secolele XV-XVIII). Considerații istoriografice*, în *Anuar Suceava*, XVII-XVIII-XIX, 1990-1992, p. 128-149.
- Idem, *Creșterea vitelor în Moldova medievală în viziunea izvoarelor narative interne*, în *Anuar Suceava*, 1993, p. 103-112.
- Idem, *Contribuții la cunoașterea politicii fiscale a domnilor moldoveni în secolele XVII-XVIII. Folăritul*, în „Codrul Cosminului”, Suceava, nr. 1 (11), 1995, p. 87-99.
- Idem, *Realități fiscale din Moldova medievală. Unele considerații privind sistemul de impunere*, în „Codrul Cosminului”, Suceava, nr. 1 (11), 1995, p. 61-72.
- Idem, *Economia păstorească în Țara Moldovei în Evul Mediu descrisă de călători străini*, în „Codrul Cosminului”, Suceava, nr. 5(15), 1999, p. 73-86.
- Idem, *Aspects de la politique fiscale dans la Moldavie de l'époque phanariote. Les impôts appliqués aux étrangers sur les revenus réalisés des activités pastorales*, în *Studia varia in honorem professoris Ștefan Ștefănescu octogenarii* (ed. Cristian Luca, Ionel Căndea), București, Editura Academiei Române, 2009, p. 643-655.
- Lungu, V., *Ținuturile moldovenești până la 1711*, în *CI*, XVII, 1943, p. 97-109.
- Lupaș, Ioan, „*Österreich über alles*”. *Marele Principat transilvan potrivit alipirii la Regatul ungar. Emigrațiunii în masă peste Carpați în cursul veacului XVIII*, în *Studii, conferințe și comunicări istorice* (ed. I. Lupaș), vol. IV, Sibiu, 1943, p. 163-172.
- Macovei, Adrian, *Organizarea administrativ-teritorială a Moldovei între anii 1832-1862*, în *AIIAI*, XIX, 1982, p. 359-374.
- Manciulea, Ștefan, *Românii și minoritățile etnice din Transilvaniei și părțile unghurene în întâia jumătate a veacului XIX-lea*, în „Buletinul Societății Regale Române de Geografie”, LIX, 1940, p. 417-423.
- Marțian, I., *Bejenari din Ardeal*, în *AIIC*, IV, 1926-1927, p. 147-173.
- Matei, Alexandru, *Arhiva orașului Bistrița- sursă importantă pentru cercetarea relațiilor dintre Transilvania și Moldova*, în *File de istorie*, IV, 1976, p. 452-465.

- Idem, *Mărturii noi privitoare la legăturile dintre populația românească din Transilvania și Moldova la mijlocul secolului al XVIII-lea*, în *File de istorie*, I, 1971, p. 109-122.
- Mărieș, Stela, *National Rebirth and the Abolition of the Capitulation System of Romania*, în *NEH*, II, București, Editura Academiei, 1980, p. 67-76.
- Eadem, *Proprietatea imobiliară a supușilor străini din Moldova în perioada preregulamentară*, în *Studii*, 28, 1975, nr. 11, p. 1671-1694.
- Eadem, *Receptarea principatelor române în opinia publică germană în prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în *AIIC*, XXIX, 1989, fasc. 204-222.
- Eadem, *Situația protejaților străini în România în secolul al XIX-lea*, în *AIIC*, XXVI, 1983-1984, p. 193-209.
- Eadem, *Supușii străini din orașul Iași după catagrafia din anul 1838*, în *AIIAI*, VI, 1969, p. 185-202.
- Mehmed, Mustafa A., *Despre dreptul de proprietate al supușilor otomani în Moldova și Țara Românească în sec. XV-XVIII*, în *CI*, III, 1972, p. 65-81.
- Mesrobeanu, Anton, *Contribuții la istoria catolicismului din Moldova*, în *CI*, II, 1928, p. 76-91.
- Meteș, Ștefan, *Contribuții la studiul populației din Transilvania, în trecut. Populația din județele Cojocna, Dobâca și Turda în secolul al XVIII-lea*, în *AARMSI*, seria III, XXIV, 1942, p. 19-63.
- Idem, *Din viața păstorilor ardeleni în Principatele Române*, în „Societatea de mâine”, Cluj, II, 1925, nr. 23-24, p. 394.
- Idem, *Din viața păstorilor ardeleni în Principatele Române - continuare*, în „Societatea de mâine”, Cluj, an II, nr. 26-27, 1925, p. 453-456.
- Idem, *Păstori ardeleni în Principatele Române*, în *AIIC*, III, 1924-1925, p. 293-355.
- Mihordea, Vasile, *Note referitoare la comerțul de farmacie în secolul al XVIII-lea*, în *Retro-spective medicale. Studii, note și documente* (ed. G. Brătescu), București, Editura Medicală, 1985, p. 189-199.
- Idem, *Văcăritul, dare temporară*, în *Studii*, 21, 1968, nr. 3, p. 449-468.
- Idem, *Vinăriciul domnesc și vădrăritul*, în *Studii*, 22, 1969, nr. 6, p. 1077-1001.
- Moga, Ion D., *Numărul românilor în principatul Transilvaniei*, în „Transilvania”, Sibiu, LXXII, 1941, nr. 4, p. 285-291.

- Moga, Ion I., *Politica economică austriacă și comerțul Transilvaniei în veacul XVIII*, în *AHC*, VII, 1936-1938, p. 86-165.
- Moldovan, Liviu, *Instrucțiunile în limba română date în anul 1785 pentru înregistrarea (conscripția) populației din Transilvania*, în *Din istoria statisticii românești. Culegere de articole*, București, Editura Direcția Centrală de Statistică, 1969, p. 189-206.
- Idem, *Conscripții și recensăminte de populație din Transilvania și importanța lor documentară*, în *Culegere de referate. Sesiunea 1969*, București, DGAS, 1971, p. 163-176.
- Idem, *O încercare de fugă în Moldova în 1763 a unor iobagi români din Pinticu și din alte sate ale județului Bistrița-Năsăud*, în *File de istorie*, VI, 1989, p. 128-132.
- Morariu, Iuliu-Marius, *Migrația românilor din Transilvania în Moldova în secolele XVI-XVIII – o analiză fenomenologică*, în Conferința științifică internațională „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Universitatea de Stat „B. P. Hașdeu” din Cahul, 7 iunie 2017, volumul II, Cahul, 2017, p. 213-217.
- Murariu, Ioan, *Un cuib de vitejie și un focar de cultură: Ținutul grăniceresc al Năsăudului*, în „Plaiuri Năsăudene”, nr. 31-33, 1945, p. 1 și 4.
- Idem, *Informații privind producția și comerțul cu bere în Moldova la sfârșitul sec. al XVIII-lea și începutul sec. al XIX-lea*, în *Carpica*, VII, 1975, p. 117-122.
- Idem, *Unii factori care au frânat dezvoltarea comerțului intern al Moldovei, la sfârșitul secolului al XVIII-lea și în primele decenii ale secolului al XIX-lea*, în *Carpica*, XII, 1980, p. 229-244.
- Idem, *Un document inedit privind „ajutorința” de iarnă în Moldova în anul 1794*, în *Carpica*, XV, 1983, p. 183-185.
- Idem, *Obligațiile și privilegiile negustorilor din Moldova între anii 1774 și 1832*, în *Hierasus*, V, 1983, p. 341-346.
- Idem, *Organizarea negustorilor și a comerțului intern al Moldovei între anii 1774- 1832*, în *MemAntiq*, IX-XI (1977-1979), 1985, p. 539-542.
- Idem, *Harta administrativă a Moldovei în anul 1816*, în *Carpica*, XXI, 1990, p. 51-56.
- Idem, *Prețurile cu care se vindeau unele mărfuri în Moldova la sfârșitul sec. al XVIII-lea și începutul sec. al XIX-lea*, în *Carpica*, XXIV, 1993, p. 103-127.
- Murgescu, Bogdan, *Economiile sud-estului Europei în Epoca Modernă timpurie: între Istanbul și Occident*, în *Studia varia in honorem professoris Ștefan Ștefănescu octogenarii* (ed. Cristian Luca, Ionel Căndea), București, Editura Academiei, 2009, p. 341-357.

- Nagy, Robert, *Centru și periferie în economia Ungariei în perioada dualismului. Cazul Transilvaniei, Banatului și Crișanei*, în *Centru și periferie* (coord. Corneliu Gaiu și Horațiu Bodale), Cluj-Napoca, Editura Accent, 2004, p. 231- 248.
- Negruți, Ecaterina, *Clasificarea localităților urbane din Moldova în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Considerații demografice*, în *AIIAI*, XII, 1975, p. 1-16.
- Eadem, *Despre migrațiile temporare în mediul urban din Moldova în prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în *AIIAI*, XIV, 1977, p. 301-312.
- Eadem, *Despre evoluția breslelor de slujitori din Moldova între 1749-1832*, în *ActaMM*, II, 1980, p. 309-319.
- Eadem, *Situația demografică a Moldovei în secolul al XIX-lea*, în *Studii*, 34, 1981, nr. 2, p. 243-258.
- Eadem, *Cercetări privind evoluția demografică a Moldovei în secolul al XIX-lea*, în *AIIAI*, XIX, 1982, p. 35-41.
- Eadem, *Satul Moldovenesc în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Contribuții demografice*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 1984.
- Eadem, *„Breslele” de slujitori din Moldova și aplicarea Regulamentului Organic*, în *CI*, III, 1972, p. 111-121.
- Eadem, *Date noi privind structura demografică a târgurilor și orașelor moldovenești la 1832*, în *Populație și societate. Studii de demografie istorică*, vol. I (ed. Ștefan Pascu), Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1972, p. 239-257.
- Nistor, Ion, *Emigrările de peste munți*, în *AARMSI*, s. 2, t. XXXVII (1914-1915), p. 815-865.
- Idem, *Bejenari ardeleni în Bucovina*, în „Codrul Cosminului”, Cernăuți, 1927, p. 443-553.
- Nuțu, Constantin; Iscru, G. D.; *Continuitate, unitate, libertate națională în programele politice ale românilor din Transilvania*, în *Unitate și continuitate în istoria poporului român* (cood. D. Berciu), București, Editura Academiei, 1968, p. 265-286.
- Olaru, Corneliu, *Impactul conjuncturii europene asupra constituirii economiei românești moderne*, în *Două secole de tranziție românească. Studii* (coord. Maria Mureșan), București, Editura Economică, 2003, p. 49-66.
- Pacucs Wallcoks, Mária, *Negustori și practici comerciale în relațiile de schimb dintre Sibiu și Țara Românească, secolele XIV-XVI. Între istoria economică și cea socială*, în „Revista de Istorie Socială”, Iași, VIII-IX (2003-2004), 2006, p. 42-67.

- Panaiteanu, P. P., *Dreptul de strămutare al țăranilor în Țările Române (până la mijlocul secolului al XVII-lea)*, în *SMIM*, I, 1956, p. 63-122.
- Pascu, Ștefan, *Demografia istorică*, în *Populație și societate. Studii de demografie istorică*, vol. I (coord. Ștefan Pascu), Cluj-Napoca, Editura Dacia, p. 11- 74.
- Idem, *Starea românilor din Transilvania la trecerea acestui principat sub suzeranitatea Austriei*, în *Transilvania*, LXXIV, 1943, nr. 6, p. 456-467.
- Păcățian, Teodor V., *Contribuțiuni la istoria românilor ardeleni în secolul XVIII*, în *AIIN*, III, 1924-1925, p. 161-179.
- Penelea, Georgeta, *Relațiile economice dintre Țara Românească și Transilvania în epoca regulamentară (1829-1848)*, în *SMIMod* (ed. N. Adăniloae și Dan Berindei), IV, 1973, p. 7-110.
- Planul colonisării Ungariei și a Transilvaniei cu nemți*, în „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, București, nr. 11, 1849, p. 85-87.
- Platon, Alexandru-Florin, *Nobilime și burghezii la finele secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea. Repere comparatiste europene și românești*, în *Istoria ca lectură a lumii* (ed. Gabriel Bădărău, Leonid Boicu, Lucian Năstasă), Iași, Editura Fundația Academică „A. D. Xenopol”, 1994, p. 155-163.
- Platon, Gheorghe, *Populația orașului moldovenesc la mijlocul sec. al XIX-lea*, în *Carpica*, III, 1970, p. 5-30.
- Podaru, Cornel, *Interferențe românești transilvane cu Țările Române prin ocupațiile agrare în urma emigrărilor din secolele XIII-XX*, în *Al XIII-lea simpozion național de istorie și retrologie agrară a României*, Constanța, 1994, p. 52-53.
- Pop, Ion, *Calendarul muncilor gospodărești la grănicerii năsăudeni*, în *File de istorie*, IV, 1976, p. 313-326.
- Idem, *Participarea grănicerilor năsăudeni la primul război purtat de Austria împotriva Franței în perioada 1792-1797*, în *File de istorie*, V, 1988, p. 52-69.
- Popa, Lăcrămioara-Florinela, *Cauzele emigrării populației transilvănene în Subcarpații Getici*, în „Geographia Napocensis”, Cluj-Napoca, nr.2, 2009, p. 29-39.
- Popescu, Constantin, *Păstoritul în Țara Făgărașului între secolele XIV-XVIII*, în *Cumidava*, VI, Brașov, 1973, p. 207-214.

- Popovici, Valerian, *Cauzele mișcărilor țărănești din Moldova oglindite în rapoartele comisiilor de anchetă din anii 1831-1833*, în *SCȘ-Iași. Științe sociale*, nr. 3-4, 1954, p. 437-487.
- Popp, Mara N., *Ungurenii*, în „Buletinul Societății Regale de Geografie”, LXI, 1942, p. 181-204.
- Pozsony, Ferenc, *Ceangăii din Moldova*, Cluj-Napoca, Editura Asociația Etnografică Kriza Janos, 2002.
- Pricop, Adrian, *Contribuții privind scutelnicia în Moldova*, în *SAI*, II, 1957, p. 279-292.
- Racoviță, C., *Migrațiuni din Ardeal peste Carpați în lumina toponimiei*, în „Geopolitica și Geoistoria. Revistă română pentru sud-estul european”, nr. 1, 1942, p. 69-73.
- Ranca, I.; Moldovan, Liviu, *O conscripție necunoscută de la 1748 a populației românești din Scaunul Gheorgheni*, în *Apulum*, XV, 1978, p. 335-354.
- Rădulescu, Gabriela, *Considerații cu privire la statul politic al Bistriței în secolele XIII-XV*, în *File de istorie*, V, 1988, p. 38-51.
- Răduțiu, Aurel, *Un document cu privire la negustorii din Făgăraș las 1747*, în *Studia-Cluj*, fasc.1, 1965, p. 47-50.
- Idem, *Reorganizarea politico-administrativă a Transilvaniei la 1784. Constituirea comitatului Turda*, în *Răscoala lui Horea (1784). Studii și interpretări istorice*, Cluj-Napoca, 1984, p. 76-113.
- Rădvan, Laurențiu, *Cu privire la începuturile orașului medieval în spațiul românesc*, în *CI*, XVIII-XX (1999-2011), 2002, p. 157-167.
- Idem, *Catolicii din orașele Țării Românești din secolul al XVI-lea până la jumătatea secolului al XVII-lea*, în *CI*, XIII-IX (2003-2004), 2006, p. 81-108.
- Retagan, G., *Catagrafiile regulamentare și problemele pe care le ridică*, în *Din istoria statisticii românești. Culegere de articole*, București, Editura Direcția Centrală de Statistică, 1969, p. 181-187.
- Idem, *Istoria statisticii agricole a României înainte de 1860*, în *Din istoria statisticii românești. Culegere de articole*, București, Editura Direcția Centrală de Statistică, 1969, p. 321-334.
- Idem, *Tehnica de înregistrare a populației principatelor române la mijlocul secolului al XVIII-lea. Actul lui Constantin Mavrocordat din anul 1741*, în *Din istoria statisticii românești. Culegere de articole*, București, Editura Direcției de Statistică, 1969, p. 173-180.
- Idem, *Mutații economice în satul românesc din Transilvania la mijlocul veacului al XIX-lea (1848-1867)*, în *AIIC*, XXI, 1978, p. 189-208.

- Retagan, Simion, *Realități demografice ale satului românesc din nordul Transilvaniei la mijlocul secolului al XIX-lea (Solnocul interior)*, în *Civilizație medievală și modernă românească. Studii istorice*, ediție îngrijită de Nicolae Edroiu, Aurel Răduțiu, Pompiliu Teodor, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1985, p. 166-173.
- Roman, Louis, *Așezarea statornică a românilor transilvăneni în Țara Românească (1739-1831)*, în *Studii*, 24, 1971, nr. 5, p. 899-929.
- Idem, *Les transylvains en Valachie (XVIIIe siècle-début du XIXe siècle)*, în *RRH*, IX, 1972, nr. 5, p. 773-799.
- Idem, *Impactul epidemiilor asupra societății românești (veacul al XVIII-lea și începutul celui de al XIX-lea)*, în *Apărarea sănătății de ieri și azi* (ed. G. Brătescu), București, Editura Medicală, 1984, p. 119-138.
- Idem, *Implicațiile istoriografice ale cercetării demoistorice*, în *Studii*, 34, 1984, nr. 5, p. 448-465.
- Idem, *Șocurile epidemice și societatea românească în veacurile XV-XVIII*, în *Retrospective medicale. Studii, note și documente* (ed. G. Brătescu), București, Editura Medicală, 1985, p. 125-131.
- Rusu, Viorica, *Albinăritul- ocupație străveche a locuitorilor din nordul Moldovei*, în *Hierasus*, VII-VIII, 1989, p. 425-429.
- Sibechi, Gheorghe, *Știri despre creșterea bovinelor în Moldova în secolul al XVIII-lea*, în *Cercetări agronomice în Moldova*, vol. I, Iași, 1982, p. 145-149.
- Idem, *Note despre creșterea ovinelor în Moldova în secolul al XVIII-lea*, în *Cercetări agronomice în Moldova*, vol II, Iași, 1984, p. 149-152.
- Sima, Ana Victoria, *Imaginea unui spațiu periferic. Transilvania în percepția nunțiilor apostolici vienezi în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, în *Centru și periferie* (coord. Corneliu Gaiu și Horațiu Bodale), Cluj-Napoca, Editura Accent, 2004, p. 199-205.
- Solcan, Șarolta, *Evoluția structurii familiei din Transilvania în contextul economic al secolului al XVII-lea*, în *Studii de istorie economică și istoria gândirii economice*, N. N. Constantinescu (coord.), vol. III, București, Editura Academiei Române, 1998, p. 19-31.
- Eadem, *Circulația iobagilor transilvăneni în secolul al XVII-lea*, în *Studia varia in honorem professoris Ștefan Ștefănescu octogenarii* (ed. Cristian Luca și Ionel Căndea), București, Editura Academiei, 2009, p. 503-525.
- Șotropa, Virgil, *Bejenii în secolul XVIII*, în *AS*, nr. 16, 1932, p. 55-88.

- Idem, *Revolta districtului năsăudean (1755-1762)*, în AS, nr. 23, 1938, p. 261-444.
- Ștefănescu, Ștefan, *Mișcări demografice în Țările Române până în secolul al XVII-lea și rolul lor în unitatea poporului român*, în *Unitate și continuitate în istoria poporului român* (coord. Dumitru Berciu), București, Editura Academiei, 1968, p. 187-207.
- Idem, *Aspecte ale revoluției demografice în țările române la sfârșitul secolului al XVIII-lea*, în *Trecut și viitor în medicină* (ed. G. Brătescu), București, Editura medicală, 1981, p. 221-236.
- Idem, *Crize politice și fenomene demografice în principatele române în secolul al XVIII-lea*, în *Studii de istorie economică și istoria gândirii economice* (coord. N. N. Constantinescu), III, București, Editura Academiei Române, 1998, p. 33-43.
- Știrban, M., *Aspecte din starea de spirit în comitatele Alba și Sibiu între anii 1782-1784*, în *ActaMN*, III, 1966, p. 229-238.
- Șurubaru, M., *Proprietatea funciară din ținutul Neamț în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Structuri economice și relații sociale*, Piatra Neamț, Editura „Constantin Matasă”, 2006.
- Todea, Cornel, *Contribuții la cunoașterea demografiei istorice a Transilvaniei*, în *Rev. Statistică*, an XXII, 1973, p. 82-91.
- Toderașcu, Ion, *Mișcări demografice în spațiul românesc medieval. Consecințe*, în D. Prodan. *Puterea modelului*, Cluj-Napoca, Editura Culturală Română, 1995, p. 75-83.
- Togan, Nicolae, *Cea mai veche statistică autentică a românimeii ardeleni*, în „Transilvania”, Sibiu, XXXI, 1900, nr. II-III, p. 42-55.
- Tomî, Raluca, *Colonizarea cu populații străine a principatelor române (1831-1866). Între nevoia de modernizare și cea de menținere a „ființei naționale”*, în *Minoritățile etnice în România în secolul al XIX-lea* (coord. Venera Achim și Viorel Achim), București, Editura Academiei, 2010, p. 77-90.
- Tompea, Ancuța Daniela; Năstuță, Sebastian, *Deficiențe ale sistemului de înregistrare statistică a fenomenului migratoriu în România*, în *Dilemele conviețuirii în procesul modernizării societății românești în spațiul est-carpatic (secolele XIX-XX)* (coord. Cătălin Turliuc, Mihai-Ștefan Ceaușu), Iași, Editura Junimea, 2011, p. 373-392.
- Trebici, Vladimir, *Demografie și istorie: spre o nouă sinteză?*, în *Studii*, 37, 1984, nr. 5, 417-421.
- Turcu, C., *Observări asupra catagrafiei sudiților din Moldova pe anii 1824 și 1825*, în *Îndrumător în Arhivele Statului din Iași*, II, București, 1956, p. 129-150.

- Tutula, Vasile, *Granița militară de Sud și Sud-Est a Imperiului Habsburgic (1522-1881)*, în AS, seria a III-a, nr. 6, 2007, p. 295-304.
- Ungureanu, Alexandru, *Unele observații asupra deplasărilor de populație în Moldova*, în *AȘU-Iași*, secțiunea II, Geografie, XIV, 1968, p. 171-178.
- Idem, *Unele observații asupra puterii de atracție a orașelor din Moldova în secolele XIX și XX*, în *AȘU-Iași*, secțiunea II, Geografie, XVII, 1971, p. 71-81.
- Idem, *Unele particularități ale evoluției populației și așezările în Subcarpații Neamțului*, în *AȘU-Iași*, XXX, seria II, Geologie-Geografie, 1984, p. 79-85.
- Idem, *Catagrafia locuitorilor Moldovei din anul 1820*, în *Din istoria statisticii românești. Culegere de articole*, București, Editura Direcția Centrală de Statistică, 1969, p. 131-144.
- Idem, *Catagrafia locuitorilor Moldovei din anul 1825*, în *Rev. Statistică*, nr. 10, 1969, p. 69-72.
- Ungureanu, Gheorghe, *Catagrafia locuitorilor Moldovei din anul 1831*, în *Din istoria statisticii românești. Culegere de articole*, București, Editura Direcția Centrală de Statistică, 1969, p. 145-156.
- Ungureanu, Ioan, *Bejenari, emigranți și strămutați, sălășluiți pe moșii și în localități din bazinul Siretului mijlociu (sec. XIV-XX)*, în *Carpica*, XXXVII, 2008, p. 51-56.
- Văcaru, Silviu, *Hălăucești-Sat al confluențelor*, în *Hălăucești: sat de veche tradiție cultural-religioasă* (coord. Dănuț Doboș), Iași, Editura Sapiientia, 2004, p. 15-121.
- Idem, *Bejenari catolici transilvăneni în ținuturile Bacău și Roman (sfârșitul secolului al XVIII-lea – prima jumătate a secolului al XIX-lea)*, în *Minoritățile etnice în România în secolul al XIX-lea* (coord. Venera Achim și Viorel Achim), București, Editura Academiei, 2010, p. 165-186.
- Idem, *Oieri sălișteni stabiliți în Moldova la începutul secolului al XIX-lea*, în „Terra Sebus. Acta Musei Sabensis”, Sebeș, nr. 5, 2013, p. 361-392.
- Veress, Andrei, *Păstoritul ardelenilor în Moldova și Țara Românească (până la 1821)*, în *AARMSI*, seria III, VII, nr. VI, 1927, p. 127-207.
- Vianu, A. L., *Date cu privire la exportul Moldovei în anul 1817*, în *Din istoria statisticii românești. Culegere de articole*, București, Editura Direcția Centrală de Statistică, 1969, p. 359-363.
- Vintilă-Ghițulescu, Constanța, *Vecini, reputații și control social în societatea românească (secolul al XVIII-lea)*, în „Revista de istorie socială”, Iași, VIII-IX (2003-2004), p. 144-173.

- Vlad, Matei, *Ruptoarea. O instituție caracteristică regimului fiscal al satelor de colonizare din Țara Românească și Moldova (sec. XVII-XVIII)*, în *RevArh*, XII, 1969, nr. 2, p. 71-86.
- Vlas, Ancuța, *Supușii francezi din Moldova în statisticile din prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în *Dilemele conviețuirii în procesul modernizării societății românești în spațiul est-carpatic (secolele XIX-XX)*, (coord. Cătălin Turliuc, Mihai-Ștefan Ceaușu), Iași, Editura Junimea, 2011, p. 283-296.
- Vlașin, Cornelia, *Proprietatea grănicerească în timpul Regimentului II românesc de graniță*, în *AS*, seria a III-a, nr. 11, 2012, p. 11-16.
- Xenopol, Alexandru D., *Finanțele în Epoca Fanarioșilor. Sămile Moldovii din anii 1777-1804*, în „Istorie, Arheologie și Filologie”, an I, vol. I, 1882, p. 45-73.
- Zahariuc, Petronel, *Evoluția istorică a satului Gherăești. Contribuții*, în *Gherăești: un sat din ținutul Romanului* (ed. Ion H. Ciubotaru, Anton Dospinescu, Dănuț Doboș), Iași, Editura Presa Bună, 2003, p. 9-70.
- Idem, *Contribuții la istoria satului Adjudeni*, în *Adjudeni: șase veacuri de prezență catolică pe valea Siretului* (coord. Dănuț Doboș), Iași, Editura Sapiientia, 2005, p. 11-89.

III. General Sources

1. BIBLIOGRAPHY

- Bolovan, Ion, *Historical Demography in Romania: a Selected Bibliography*, în „Romanian Civilization”, nr. 2, 1993.

2. ENCYCLOPEDIAS

- Encyclopedia of The Ottoman Empire* (ed. Gábor Ágoston, Bruce Masters), New York, Facts On File, 2009.
- Ionescu, Cristian, *Mică enciclopedie onomastică*, București, Editura Enciclopedică Română, 1975.
- Trebici, Vladimir, *Mică enciclopedie de demografie*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1975.

3. DICTIONARIES

- Dicționarul explicativ al limbii române* (ed. Ion Coteanu, Lucreția Mares), ed. a II-a, București, Academia Română, Institutul de Lingvistică, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2009.
- Frundescu, Dimitrie, *Dicționarul topografic și statisticu alu României*, București, 1872.
- Gabor, Iosif Pr., *Dicționarul comunităților catolice din Moldova*, Bacău, Editura „Conexiuni”, 1996.
- Iordan, Iorgu, *Toponimia românească*, București, Editura Academiei, 1963.
- Idem, *Dicționar al numelor de familie românești*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.
- Marele dicționar geografic al României*, vol. I-V, ediții îngrijite de George Ioan Lahovari, București, 1900-1904.
- Moldovan, Silvestru; Togan, Nicolae, *Dicționarul numirilor de localități cu populațiune româna din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș*, ediția a II-a, Sibiu, Asociațiunea pentru literatua română și cultura poporului român, Editura „Asociațiunii”, 1919.
- Pătruț, Ioan, *Onomastica românească*, București, Editura Științifică, 1980.
- Idem, *Nume de persoane și de locuri românești*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1984.
- Sachelarie, Ovid; Stoicescu, Nicolae, *Instituții feudale din Țările Române. Dicționar*, București, Editura Academiei, 1988.
- Șăineanu, Lazăr, *Dicționar universal al limbei române*, ed. a VI-a, București. Editura „Scrișul Românesc” S. A., 1929.
- Țarcă, Mihai, *Mic dicționar de demografie multilingv*, Iași, Editura Junimea, 2009.

4. SYNTHESSES

A. HISTORY

- Giurescu, Constantin C., *Istoria românilor*, vol. III, partea a doua: *De la moartea lui Mihai Viteazul până la sfârșitul epocii fanariote*, București, Editura Fundația Regală, 1946.
- Istoria României. III. Feudalismul dezvoltat în secolul al XVII-lea și la începutul secolului al XVIII-lea. Destrămarea feudalismului și formarea relațiilor capitaliste* (red. A. Oțetea, D. Prodan, M. Berza), București, Editura Academiei R.P.R., 1964.
- Istoria României. IV. Formarea și consolidarea orînduirii capitaliste (1848-1878)* (red. P. Constantinescu-Iași, V. Maciu, V. Cheresteșiu), București, Editura Academiei R.P.R., 1964.

Istoria românilor. VI: Românii între Europa clasică și Europa luminilor (1711-1821), ediția a II-a, revăzută și adăugită (coord. Paul Cernovodeanu, Nicolae Edroiu), București, Editura Enciclopedică, 2012.

Istoria românilor. VII-1: Constituirea României moderne (1821-1878) (coord. Dan Berindei), București, Editura Enciclopedică, 2003.

Nistor, Ion I., *Istoria Românilor*, I-II (ed. Îngrijită de dr. Florin Rotaru), București, Editura Biblioteca Bucureștilor, 2003.

B. ECONOMY

Băicoianu, I. Constantin, *Istoria politicii noastre vamale și comerciale de la Regulamentul Organic și până în prezent*. Vol. I, partea 1, București, 1904.

Clipa, Neculai, *Istoria economiei și gândirii economice românești*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 1992.

Morarașu, Maricel, Gh. *Istoria economiei și gândirii economice românești*, Iași, Editura „Chemarea”, 1994.

Mureșan, Maria, *Istoria economiei. Epoca modernă și contemporană*, București, Editura Economică, 1995.

Olaru, Corneliu, *Istoria economiei*, București, Editura Newa T.E.D., 2001.

Oprîțescu, Mihail, *Istoria economiei și administrației publice în România*, București, Editura ASE, 2004.

Leon, George N., *Istoria economiei publice la români*, București, 1924.

C. LAW

Berechet, Ștefan, *Istoria vechiului drept românesc, vol. I: Izvoarele*, Iași, 1933.

Condica tratatelor și a altor legăminte ale României 1354-1937. Întocmită sub auspiciile Ministerului Afacerilor Străine de F. C. Nano, ministru plenipotentiar, fost șef al Diviziunii tratatelor, I, București, 1938.

Ungureanu, Gheorghe, *Justiția în Moldova (1741-1832)*, Iași, 1934.

5. MONOGRAPHS

Giurescu, Constantin C., *Principatele Române la începutul secolului al XIX-lea. Constatări istorice, geografice, economice și statistice pe temeiul hărții ruse din 1835*, București, Editura Științifică, 1957.

Idem, *Transilvania în istoria poporului român*, București, Editura Științifică, 1967.

Istoria orașului Roman (1392-1992) (coord. gen. Vasile Ursachi, coord. Gheorghe David, Constantin Botez), Bacău, 1992, 418 p.

Istoria României. Transilvania. I, Cluj-Napoca, Editura „George Barițiu”, 1997.

6. OTHER WRITINGS

Alexandru, Andrei, *Medicii români și străini din Moldova și Muntenia între 1800-1860*, Cluj-Napoca, 1927.

Angheliescu, Nicolae I., *Negustorii de odinioară*, București, 1931.

Balog, Iosif Marian, *Dilemele modernizării. Economie și societate în Transilvania. 1850-1875*, Cluj-Napoca, Editura International Book Access, 2007.

Barbu, Daniel, *Scrisoare pe nisip. Timpul și privirea în civilizația românească a secolului al XVIII-lea*, București, Editura Antet, 1996.

Băican, Vasile, *Geografia Moldovei reflectată în documentele catagrafice din secolul al XVIII-lea*, București, Editura Academiei, 1996.

Bârleanu, Ion-Horia, *Emigrări ardelențești la est de Carpați. Consecințe lingvistice*, Iași, Editura Sedcom Libris, 1998.

Bérenger, Jean, *Léopold Ier (1640-1705): fondateur de la puissance autrichienne*, Paris, PUF, 2004.

Bezviconi, Gheorghe, *Contribuții la istoria relațiilor româno-ruse*, București, Editura Academiei, 1962.

Blaga, Lucian, *Gândirea românească în Transilvania în secolul al XVIII-lea*, București, Editura Științifică, 1966.

Boicu, Leonid, *Principatele române în raporturile politice internaționale (secolul al XVIII-lea)*, Iași, Editura Junimea, 1986.

Brezoianu, Ioan, *Vechile instituții ale României (1327-1866)*, București, 1882.

Bunea, Augustin, *Episcopii Petru Paul Aron și Dionisiu Novacovici sau Istoria românilor transilvăneni de la 1751 până la 1764*, Blaj, 1902.

- Burac, Constantin, *Ținuturile Țării Moldovei până la mijlocul secolului al XVIII-lea*, București, Editura Academica, 2002.
- Buta, Mircea Gelu; Onofrei, Adrian, *Petiții din granița năsăudeană în a doua jumătate a secolului al XIX-lea: contribuții documentare*, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2012.
- Caproșu, Ioan, *O istorie a Moldovei prin relațiile de credit până la mijlocul secolului al XVIII-lea*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 1989.
- Căprăroiu, Denis, *Orașul medieval în spațiul românesc extracarpatic (sec. X-XIV). O încercare de tipologizare a procesului genezei urbane*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2012.
- Câlția, Simion, *Așezări urbane sau rurale? Orașele din Țările Române de la sfârșitul secolului al 17-lea la începutul secolului al 19-lea*, București, Editura Universității din București, 2011.
- Cernovodeanu, Paul, *Societatea feudală românească văzută de călătorii străini: secolele XV-XVIII*, București, Editura Academiei, 1973.
- Cernovodeanu, Paul; Binder, Paul, *Cavalerii apocalipsului. Calamitățile naturale din trecutul României (până la 1800)*, București, Editura Silex, 1993.
- Chaunu, André, *Civilizația Europei în Secolul Luminilor*. Traducere și cuvânt înainte de Irina Mavrodin. 1, 2, București, Editura Meridiane, 1986.
- Chiș, Florin Ioan, *Epidemiile și eradicarea lor în Nord-Vestul României (secolele XVIII-XIX)*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2012.
- Ciachir, Nicolae; Bercan, Gheorghe, *Diplomația europeană în epoca modernă*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1984.
- Ciocan, I. N., *Monografia creștinilor catolici din județul Roman*, 1924.
- Civilizația urbană din spațiul românesc în secolele XVI-XVIII. Studii și documente* (ed. Laurențiu Rădvan), Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2006.
- Coccean, Pompei, *Țările, regiuni geografice și spații mentale*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2011.
- Cocîrlă, Pavel, *Târgurile sau orașele Moldovei în epoca feudală, sec. XV-XVIII*, Chișinău, Editura Universitas, 1991.
- Condurachi, I. D., *Cîteva consecințe asupra condiției juridice a străinilor în Moldova și Țara Românească pînă la Regulamentul Organic*, București, 1918.
- Conea, Ion, *Geografie și istorie românească*, București, Editura Dacia Traiană, [s.a.].

- Constantinescu, Ioana, *Arendășia în agricultura Țării Românești și a Moldovei până la Regulamentul Organic*, București, Editura Academiei, 1985.
- Constantinescu-Mircești, C., *Păstoritul transhumant și implicațiile lui în Transilvania și Țara Românească în secolele XVIII-XIX*, București, Editura Academiei, 1976.
- Cosma, Ela, *Reprezentanțele consulare austriece în Moldova, Muntenia și Serbia: 1827-1848*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut; Gatineau, Editura Symphologic Publishing, 2012.
- Eadem, *Agențiile consulare habsburgice și revoluțiile pașoptiste din Moldova, Muntenia și Serbia*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, Gatineau, Symphologic Publishing, 2013.
- Costăchel, Valeria; Panaitescu, Petre P.; Cazacu, A., *Viața feudală în Țara Românească și Moldova (secolele XIV-XVII)*, București, Editura Științifică, 1957.
- Coșa, Anton, *Catolicii din Moldova în izvoarele Sfântului Scaun (secolele XVII-XVIII)*, Iași, Editura Sapientia, 2007.
- Cox, Peter R., *Demography*, Cambridge University Press, 1976.
- Daicoviciu, Constantin; Pascu, Ștefan; Cheresteșiu, Victor; Imreh, Ștefan; Neamțu, Alexandru; Morariu, Tiberiu, *Din istoria Transilvaniei*, vol. I, București, Editura Academiei, 1963.
- Dezvoltarea economiei Moldovei între anii 1848 și 1864* (ed. V. Popovici), București, Editura Academiei, 1963.
- Din, Petre, *Studii de istorie modernă a României. Mentalități colective și imaginar social*, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 2003.
- Idem, *Românii transilvăneni și monarhia habsburgică în secolele XVIII-XIX. Istorie și imaginar*, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 2009.
- Dumea, Emil, *Catolicismul în Moldova secolului al XVIII-lea*, Iași, Editura Sapientia, 2003.
- Idem, *Istoria Bisericii Catolice din Moldova*, Iași, Editura Sapientia, 2006.
- Erbiceanu, Constantin, *Istoria Mitropoliei Moldovei și Sucevei și a Catedralei Mitropolitane din Iași*, București, 1888.
- Faiter, Ion, *Trecător prin târguri și iarmaroace*, București, Editura Sport-Turism, 1982.
- Felix, I., *Istoria igienei în România în secolul al XIX-lea și starea ei la începutul secolului al XX-lea*, partea I, București, 1901.
- Filitti, I. C., *Domniile române sub Regulamentul Organic 1834-1848*, București, 1915.
- Idem, *Clasele sociale în trecutul românesc*, București, 1925.

- Idem, *Principatele române de la 1828 la 1834. Ocupația rusească și Regulamentul Organic*, București, 1934.
- Idem, *Despre vechea organizare administrativă a principatelor române*, București, 1935.
- Idem, *Documente din Regulamentul Organic*, București, 1935.
- Furnică, Dumitru, *Din istoria comerțului la români. Mai ales băcânia. Publicațiune de documente inedite 1593-1855*, București, 1908.
- Gagliardo, John G., *Reich and Nation. The Holy Roman Empire as Idea and Reality, 1763–1806*, Bloomington, Indiana University Press, 1980.
- Idem, *Germany under the Old Regime, 1600-1790*, London, Routledge, 2014.
- Giurescu, Constantin C., *Istoria pădurii românești din cele mai vechi timpuri și până astăzi*, București, Editura Ceres, 1976.
- Idem, *Satul în Moldova medievală. Instituțiile*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986.
- Göllner, Carol, *Regimentele grănicerești din Transilvania. 1764-1851*, București, Editura Militară, 1973.
- Gonța, Alexandru I., *Legăturile economice dintre Moldova și Transilvania în secolele XIII-XVII*, Ediție, prefață, bibliografie și indice de I. Caproșu, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.
- Grigoraș, Nicolae, *Instituții feudale din Moldova*, vol. I, *Organizarea de stat până la mijlocul sec. XVIII*, București, Editura Academiei, 1971.
- Idem, *Imunitățile și privilegiile fiscale în Moldova (de la întemeierea statului și până la mijlocul secolului al XVIII-lea)*, București, Editura Academiei, 1974.
- Idem, *Negoțul și meseriile în Evul Mediu, în Istoria orașului Roman (1392-1992)* (coord. gen. Vasile Ursachi; coord. Gheorghe David, Constantin Botez), Bacău, 1992, p. 90-103.
- Hașdeu, Bogdan Petriceicu, *Istoria toleranței religioase în România*, București, Editura Saeculum, 1992.
- Hepner, Harald, *Austria și Principatele Dunărene (1774-1812). O contribuție la politica Sud-Est Europeană a Habsburgilor*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2000.
- Hinescu, A.; Burja, V.; Brincu, S., *Istoria gândirii economice*, Alba Iulia, Editura „Star-Soft”, 1998.
- Holban, T., *Contribuție la istoria comerțului românesc în sec. XVIII*, București, 1942.

- Iavorschi, Ioan, *Colonizarea în România*, Iași, 1937.
- Imreh, Șt, *Despre începuturile industriei capitaliste din Transilvania în prima jumătate a secolului al XIX-lea*, București, Editura Academiei, 1955.
- Ionașcu, Ion; Bărbulescu, Petre, Gheorghe Gheorghe, *Tratatetele internaționale ale României 1354-1920: Texte rezumate, adnotări, bibliografie*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1975.
- Iorga, Nicolae, *Mărunțișuri istorice culese în Ungaria*, Budapesta, 1904.
- Idem, *Istoria românilor în chipuri și icoane*, București, 1905.
- Idem, *Negoțul și meșteșugurile în trecutul românesc*, București, 1906.
- Idem, *Istoria industriilor la români*, București, 1927.
- Idem, *Istoria românilor prin călători*, III, București, 1929.
- Idem, *Istoria comerțului românesc. Epoca mai nouă*, București, 1937.
- Idem, *Scurtă privire a obiceiului neamului românesc*, Iași, 1939.
- Idem, *Istoria românilor din Ardeal și Ungaria*, București, Editura Științifică, 1989.
- Istrati, Corneliu, *Sătenii și stăpânii în munții Moldovei: la răscruce de veacuri*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013.
- Jinga, Victor, *Probleme fundamentale ale Transilvaniei*, Brașov, Editura Muzeului Județean de Istorie Brașov, 1995.
- Kutschera, Rolf, *Guvernatorii Transilvaniei (1691-1774)*, Cluj-Sibiu, 1943.
- Lazăr, Mihai, *Realități fiscale din Țara Moldovei. Dări de cotitate în sfera economiei păstorești (secolul al XV-lea – mijlocul secolului al XVIII-lea)*, Iași, Editura Junimea, 2000.
- Lăcătușu, Ioan, *Structuri etnice și confesionale în județele Covasna și Harghita*, Târgu Mureș, Editura Universității „Petru Maior”, 2008.
- Leb, Ioan Vasile (coord.), *Toleranță și conviețuire în Transilvania secolelor XVII-XIX*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2001.
- Lemny, Ștefan, *Sensibilitate și istorie în secolul XVIII românesc*, București, Editura Meridiane, 1990.
- Livadă-Cadeschi, Ligia, *De la milă la filantropie. Instituții de asistare a săracilor din Țara Românească și Moldova în secolul al XVIII-lea*, București, Editura Nemira, 2001.
- Livi Bacci, Massimo, *Populația în istoria Europei* (trad. Alina Vamanu), ed. a 2-a, Iași, Editura Polirom, 2003.

- Lupaș, Ioan, *Istoria bisericească a românilor ardeleni*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1995.
- Marcilio, Maria Luiza, *Démographie historique*, Paris, PUF, 1979.
- Matei, Mircea D., *Geneza și evoluție urbană în Moldova și Țara Românească*, Iași, Editura Helios, 1997.
- Mazilu, Dan Horia, *Lege și fărădelege în lumea românească veche*, Iași, Editura Polirom, 2006.
- Mărieș, Stela, *Supușii străini din Moldova în perioada 1781-1862*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 1985.
- Mărtinaș, Dumitru, *Originea ceangăilor din Moldova*, București, Editura Symbol, 1997.
- Mârzescu, George, *Condițiunea juridică a streinilor în România*, București, 1897.
- Metes, Ștefan, *Relațiile comerciale ale Țării Românești cu Ardealul până în veacul al XVIII-lea*, Sighișoara, 1920.
- Idem, *Păstori ardeleni în Principatele Române*, Arad, 1925.
- Idem, *Relațiile bisericii românești ortodoxe din Ardeal cu Principatele Române în secolul al XVIII-lea*, Sibiu, 1928.
- Idem, *Emigrări românești din Transilvania în sec. XIII-XX*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1977.
- Miftode, Vasile, *Migrațiile și dezvoltarea urbană*, Iași, Editura Junimea, 1978.
- Mihăilescu, Vintilă, *Românii din Transilvania*, Sibiu, Editura Dacia Traiană, 1943.
- Mihordea, V., *Relațiile agrare din secolul al XVIII-lea în Moldova*, București, Editura Academiei, 1968.
- Mitu, Melinda; Mitu, Sorin, *Ungurii despre români. Nașterea unei imagini etnice*, Iași, Editura Polirom, 2014.
- Mitu, Sorin, *Geneza identității naționale la românii ardeleni*, București, Editura Humanitas, 1997.
- Moașa Nazare, Ruxandra, *Sub semnul lui Hermes și al lui Pallas: educație și societate la negustorii ortodocși din Brașov și Sibiu la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea*, București, Editura Academiei Române, 2010.
- Moldova și economia de schimb europeană* (ed. Viorel M. Butnariu), Biblioteca Fundației Academice „A. D. Xenopol” VIII, Iași, Editura Panfilus, 2002.
- Morariu, Tiberiu, *Emigrări maramureșene în Transilvania*, Sibiu, 1944.
- Motogna, Victor, *Relațiunile dintre Moldova și Ardeal în veacul al XVI-lea*, Dej, 1928,

- Muntele, Ionel, *Populația Moldovei în ultimele două secole*, Iași, Editura Corson, 1998.
- Mureșan, Florin Valeriu, *Satul românesc din nord-estul Transilvaniei la mijlocul secolului al XVIII-lea*, Cluj-Napoca, Editura Institutului Cultural Român, 2005.
- Mureșianu, Mircea, *Districtul grăniceresc năsăudean. Studiu de geografie istorică*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2000.
- Murgescu, Costin, *Drumurile unității românești*, București, Editura Enciclopedică, 1996.
- Idem, *Mersul ideilor economice la români*, vol. I: *Epoca modernă*, București, Editura Enciclopedică, 1994.
- Mușat, Mariana, *Populația orașelor și târgurilor moldovenești de la jumătatea secolului al XVII-lea la jumătatea secolului al XVIII-lea*, Bacău, Editura Vasile Pârgan, 2004.
- Negoescu, Cristu, *Ardealul nostru – Transilvania, Banatul, Crișana, Maramureșul din punct de vedere geografic, economic, administrativ și mai ales financiar*, București, 1919.
- Negruți, Ecaterina, *Structura demografică a orașelor și târgurilor din Moldova (1800-1859)*, Iași, Editura Fundația Academică „A. D. Xenopol”, 1997.
- Neguț, Silviu, *Geografia umană*, București, Editura Academiei, 2011.
- Nicoară, Toader, *Transilvania la începuturile timpurilor moderne (1680-1800). Societate rurală și mentalități colective*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 1997.
- Idem, *Sentimentul de insecuritate în societatea românească la începuturile timpurilor moderne (1600-1830)*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2002.
- Nicolau, Vasile C., *Contribuțiuni la studiul organizării administrative a satelor din Moldova*, Bârlad, 1910.
- Idem, *Priviri asupra vechei organizări administrative a Moldovei*, Bârlad, 1910.
- Nimigeanu, Vasile, *România. Geografie umană*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 1996.
- Nistor, Ion I., *Drumurile noastre în ultima sută de ani*, București, 1929.
- Nouzille, Jean, *La Transilvanie. Terre de contacts et de conflits*, Strasbourg, Editura Revue d'Europe Central, 1993.
- Olteanu, Ștefan; Șerban, Constantin, *Meșteșugurile din Țara Românească și Moldova în Evul Mediu*, București, Editura Academiei, 1969.
- Oțetea, Andrei, *Pătrunderea comerțului românesc în circuitul internațional (în perioada de trecere de la feudalism la capitalism)*, București, Editura Academiei, 1977.

- Panu, Gheorghe, *Cercetări asupra stărei țăranilor în veacurile trecute*, I-II, București, 1910.
- Papacostea, Șerban, *La grande charte de Constantin Mavrocordat (1741) et les réformes en Valachie et en Moldovie*, în *Symposium, L'époque phanariote*, Thessalonic, 1974, p. 365-376.
- Pascu, Ștefan; Larose, Andre; Johansson, Egil, *Izvoare de demografie istorică. Populație și societate. Lucrările colocviului internațional de demografie istorică*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1980.
- Pațac, Filip, *Istoria comerțului și turismului*, Timișoara, Editura Eurostampa, 2008.
- Pavlescu, Eugen, *Economia breslelor în Moldova*, București, 1939.
- Pădurean, Corneliu, *Confesiune și căsătorie în spațiul românesc (sec. XVII-XXI). Studii de demografie istorică*, Arad, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, 2006.
- Pădurean, Corneliu; Bolovan, Ioan; Solcan, Șarolta, *Studii de demografie istorică (secolele XVII-XXI)*, Arad, Editura Gutenberg Univers, 2010.
- Pecican, Ovidiu, *Realități imaginate și ficțiuni adevărate în evul mediu românesc. Studii despre imaginarul medieval*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002.
- Pescaru, Alexandru, *Elemente de demografie*, București, Editura Științifică, 1968.
- Platon, Alexandru-Florin, *Geneza burgheziei în Principatele Române. A doua jumătate a secolului al XVIII-lea - prima jumătate a secolului al XIX-lea. Preliminariile unei istorii*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 1997.
- Platon, Gheorghe, *Domeniul feudal din Moldova în preajma revoluției de la 1848*, Iași, Editura Junimea, 1973.
- Poncea, Traian-Valentin, *Geneza orașului medieval românesc extra Carpatic*, București, Editura Biblioteca Bucureștilor, 1999.
- Popa, Petre, *Istoria economiei naționale a României*, Pitești, Editura Universității din Pitești, 1999.
- Popescu-Spineni, Marin, *România în izvoarele geografice și cartografice. Din antichitate până în pragul veacului nostru*, București, Editura Științifică, 1978.
- Porcescu, Scarlat, *Episcopia Romanului*, Roman, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1984.
- Potra, George, *Istoricul hanurilor bucureștene*, București, Editura Științifică, 1985.
- Prodan, David, *Teoria imigrației românilor din Principatele Române în Transilvania în veacul al XVIII-lea. Studiu critic*, Sibiu, Cartea Românească din Cluj, 1944.
- Idem, *Problema iobăgiei în Transilvania. 1700-1848*, București, 1989.

- Pușcariu, Sextil, *Brașovul de altădată*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1977
- Rădvan, Laurențiu, *At Europe's Borders. Medieval Towns in the Romanian Principalities*, Leiden, Boston, Editura Brill, 2010.
- Idem, *Orașele din Țările Române în Evul Mediu (sfârșitul sec. al XIII-lea – începutul sec. al XVI-lea)*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2011.
- Rămneanțu, Petru, *Problema iradierii românilor din Transilvania în Principatele Române*, Tiparul Cartea Românească, Cluj, 1946.
- Roman, Louis; Vergatti, Radu Ștefan, *Studii de demografie istorică românească*, București, Editura Enciclopedică, 2002.
- Rosetti, Radu, *Pământul, sătenii și stăpânii în Moldova (de la origini până la 1834)*, București, 1907.
- Idem, *Acțiunea politicii rusești în țările române povestită de oficiale franceze*, ediția a II-a, București, Tip. de Arte Grafice „George Ionescu”, 1914.
- Samaritan, Pompei Gheorghe, *Medicina și farmacia în trecutul românesc*, vol. I: 1382-1775, Călărași, 1935.
- Idem, *Medicina și farmacia în trecutul românesc*, vol. III: *Asistența publică în trecutul românesc până în 1834*, București, 1938.
- Schaser, Angelika, *Reformele iosefine și urmările lor în viața socială*, Sibiu, Editura Hora, 2000.
- Siemann, Wolfram, *Gesellschaft im Aufbruch. Deutschland 1849–1871*, Francfort-sur-le-Main, Suhrkamp, 1990.
- Siupiur, Elena, *Emigrația: condiție umană și politică în Sud-Estul european*, București, Editura Academiei, 2009.
- Socor, Emanuel, *Despre populație*, Iași, Librăria Socec, 1913.
- Solcan, Șarolta, *Pribegia în Țările Române în secolele XVI-XVII*, București, Editura Universității din București, 2014.
- Stan, Apostol, *Agricultura românească în faza finală a clăcășiei 1831-1864*, București, Editura Academiei, 1994.
- Idem, *Independența României. Detașarea de piața otomană și ratașarea de Europa (1774-1875)*, București, Editura Albatros, 1998.
- Stoicescu, Nicolae, *Cum măsurau strămoșii. Metrologia medievală pe teritoriul României*, București, Editura Științifică, 1971.

- Idem, *Unitatea românilor în Evul Mediu*, București, Editura Academiei, 1983.
- Stoide, A. Constantin; Caproșu, Ioan, *Relațiile economice ale Brașovului cu Moldova de la începutul secolului al XVIII-lea până la 1850*, Chișinău, Editura Universitas, 1992.
- Sturdza-Șcheeanu, D. C., *Acte și legiuiri privitoare la chestia țărănească*, seria I: *De la Vasile Lupu până la 1866*, vol. I, București, 1907.
- Idem, *Acte și legiuiri privitoare la chestia țărănească*, seria I: *De la Vasile Lupu până la 1866*, vol. IV: *Broșuri și extrase românești și străine*, București, 1907.
- Suțu, N., *Opere economice*, București, Editura Științifică, 1957.
- Șotropa, Valeriu, *Districtul grăniceresc năsăudean și locul său în lupta pentru progres social și libertate națională a românilor din Transilvania*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1975.
- Idem, *Proiectele de constituție, programe de reforme și petiții de drepturi din Țările Române în secolul al XVIII-lea și prima jumătate a secolului al XIX-lea*, București, Editura Academiei, 1976.
- Ștefănescu, Barbu, *Lumea rurală transilvăneană confruntată cu „puseul demografic” al secolului al XVIII-lea. Opțiuni economice și alimentare, în Populația României. Trecut, prezent, viitor* (ed. Traian Rotariu, Sorina Paula Bolovan, Ioan Bolovan), Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2006, p. 61-67.
- Ștefănescu, Melchisedec, *Cronica Romanului și a Episcopiei de Romanu, partea a doua: De la anu 1714 până în zilele noastre* (ediție îngrijită, studiu introductiv, transliterare, note și comentarii, prof. univ. dr. Tudor Ghiddeanu), Roman, Editura Mușatinia, 2008.
- Ștefănescu, Ștefan, *Demografia, dimensiune a istoriei*, Timișoara, Editura Facla, 1974.
- Idem, *Istoria românilor în secolul al XVIII-lea, între tradiție și modernitate*, București, Editura Universității din București, 1999.
- Teodor, Pompiliu, *Enlightenment, confession, nation. Transylvania in the XVIII-th century*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2006.
- Teodorescu, Gheorghe C., *Mărturii geografice despre țările noastre de la Herodot până la Dimitrie Cantemir*, Buzău, 1942.
- Tofan, Constantin, *Evoluția sistemului vamal moldovenesc din secolul al XIV-lea până la începutul secolului al XIX-lea*, Bacău, Editura Rovimed Publishers, 2014.
- Trebici, Vladimir, *Demografia*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979.
- Idem, *Ce este demografia?*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982.

- Idem; Ghinoiu, Ioan, *Demografie și etnografie*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986.
- Țarcă, Mihai, *Demografie: informație, metode, analiză, prognoză*, București, Editura Economică, 1997.
- Idem; Țarcă, Viorel; Țarcă, Mihaela, *Elemente de demografie*, Iași, Editura Junimea, 2006.
- Țurcanu, Geanina, *Modern și anacronic în societatea românească în viziunea călătorilor străini (sfârșitul sec. al XVIII-lea – prima jumătate a sec. Al XIX-lea)*. *Lucrare metodico-științifică*, Galați, Editura Olimpias, 2012.
- Ungureanu, Alexandru; Muntele, Ionel, *Geografia populației*, Iași, Editura Sedcom Libris, 2006.
- Unitate și continuitate în istoria poporului român* (coord. Dumitru Berciu), București, Editura Academiei, 1968
- Văcaru, Silviu, *Supușii austrieci în principatul Moldovei: 1833-1835*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014.
- Vlad, Matei D., *Colonizarea rurală în Țara Românească și Moldova (secolele XV-XVIII)*, București, Editura Academiei, 1973.
- Vlădescu, I., *Despre dări sau impozite*, vol I: *Birul*, București, 1926.
- Vuia, Romulus, *Tipuri de păstorit la români (sec. XIX- începutul sec. XX)*, București, Editura Academiei, 1964.
- Wallerstein, Immanuel, *Sistemul mondial modern. Mercantilism și consolidarea economiei mondiale europene, 1600-1750*, IV (trad. Dorel Abraham, Ilie Bădescu și Marcel Ghibernea), București, Editura Meridiane, 1993.
- Zaharia, Dumitru, *Statistici ale populației catolice din Moldova 1694-1697*, Bacău, Editura Studion, 1999.
- Zane, G., *Economia de schimb în Principatele Române*, București, 1930.
- Idem, *Impreviziunea. Câteva cercetări asupra dezvoltării economice și juridice a țărilor române la începutul sec. XIX*, Iași, 1925.